

AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin orqanı

Təhsil
millətin
gələcəyidir!
Heydər Əliyev

2021-2022-ci tədris ilindən bütün ümumi təhsil müəssisələrinin IX siniflərində "Zəfər tarixi" kursunun tədrisinə başlanılacaq. "Zəfər tarixi" kursu tədris dilində asılı olmayaraq, bütün siniflərdə Azərbaycan dilində 1 saat tədris olunacaq.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
TƏHSİL NAZIRLIYI

Təhsildə ZƏFƏR illi

Məktəblərdə
“ZƏFƏR TARİXİ”
kursu tədris
olunacaq

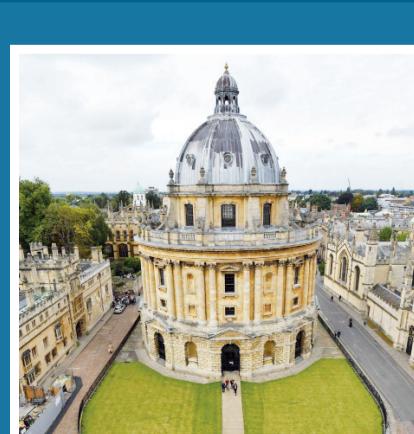
Bölgəlarda
məktəb açılışları

⇒ səh.3

“Qarabağımızı
daha yaxşı tanışdırıq”

⇒ səh.12

Qlobal biliklər
rəqabət gücündə

⇒ səh.16

**Qoy yeni tədris ili parlaq,
yaddaqalan, səmərəli olsun
və sizə çoxlu bilik, uğur və
nailiyətlər gətirsin!**

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Bilik Günü münasibatılə məktəbliləri və tələbələri təbrik edib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Bilik Günü münasibatılə məktəbliləri və tələbələri təbrik edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram hesabında bununa bağlı paylaşım edib. Paylaşımında deyilir:

“Əziz məktəblilər və tələbələr!

Sizi Bilik Günü münasibətilə səmimi-qəlbdən

təbrik edirəm. Qoy yeni tədris ili parlaq, yaddaqalan, səmərəli olsun və sizə çoxlu bilik, uğur və nailiyətlər gətirsin! Sizin zəruri bilik və vərdişlər qazanmağınız, istedad və qabiliyyətinizi inkişaf etdirməyinizə kömək göstərən bütün müəllimlərə təşəkkürümüz bildirirəm! Hər birinizə möhkəm cansağlığı, gümrəhliq, tükənməz enerji, əzmkarlıq, gözəl əhval-ruhiyyə və əla qiymətlər arzulayıram!”.

Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrində 2021/2022-ci tədris ilində tədris və təlim-tərbiyə prosesinin təşkili ilə bağlı bəzi məsələlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

“Sanitariya-epidemioloji salamatlılığı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 25-ci maddəsinə və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 28 fevral tarixli 73-1 nömrəli Qərar ile təsdiq edilmiş “Yoluxucu, parazitar və kütləvi qeyri-yoluxucu xəsteliklərin emələ gəlməsi, yaxud yayılması təhlükəsi varandıqda karantin-şəxkilat, profilaktika və digər zəruri tədbirlərin görüləməsi Qaydaları”na əsasən təhsil müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesini sanitari-epidemioloji vəziyyətə uyğun olaraq təşkil etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin **qərara ahr:**

1. Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən bütün təhsil müəssisələrində təhsilin pilleləri və səviyyələri üzrə 2021/2022-ci tədris ilində tədris və təlim-tərbiyə prosesi aşağıdakı tarixlərdə başlanırmış və əyani formada təşkil edilsin:

1.1. ümumi təhsil pilləsinin məktəbəhəzirliq mərhələsində - 2021-ci il oktyabrın 1-dən;

1.2. ümumi təhsil pilləsinin ibtidai təhsil səviyyəsi üzrə - 2021-ci il sentyabrın 22-dən;

1.3. ümumi təhsil pilləsinin ümumi orta və tam orta təhsil səviyyələri, həmcinin təhsilin digər pillələri və digər təhsil müəssisələri üzrə - 2021-ci il sentyabrın 29-dan.

2. Bu Qərarın 1.2-ci və 1.3-cü bəndlərində qeyd olunan tədris ilinin başlanması müddətlərini nəzərə alaraq, təhsil programlarının təhsilşəhərlərə tətbiq olunması təmin etmək məqsədilə:

2.1. ümumi təhsil pilləsinin ibtidai təhsil səviyyəsi üzrə

payız tölli günlərindən 16-18 noyabr, qış tölli günlərindən 27, 28 yanvar tarixləri dərs günləri hesab edilsin;

2.2. ümumi təhsil pilləsinin ümumi orta və tam orta təhsil səviyyələri üzrə, eləcə də təhsil fəaliyyətini heyvaya keçirən digər müəssisələrdə payız tölli günlərindən 16-19 noyabr, qış tölli günlərindən 27, 28 və 31 yanvar tarixləri dərs günləri hesab edilsin;

3.1. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi, tabeliyindən təhsil müəssisələri olan digər icra hakimiyyəti orqanları və dövlət mülkiyyətindən olan və ya paylarının (səhmleinin) nəzarət zərfi dövləte mexsus olan hüquqi şəxslər və özlə təhsil müəssisələrinin təsisçiləri:

3.1.1. təhsil müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesinin Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 10 sentyabr tarixli 332 nömrəli Qərar ile təsdiq edilmiş “Xüsusi karantin rejimi dövründə Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən təhsil müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesinin təşkilinin müvəqqəti Qaydaları”nın və bu Qərarın tələblərinə müvafiq olaraq təşkilini təmin etməsinlər;

3.1.2. bu Qərarın icrası ilə bağlı digər zəruri tədbirlərin görülməsini təmin etsinlər.

**Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri**

Bakı şəhəri, 10 sentyabr 2021-ci il

**“Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumların Siyahısı”nın təsdiq edilməsi haqqında”
Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2011-ci il 15 iyul tarixli 118 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə**

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

“Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyində Təhsil Tələbə Krediti Fondu yaradılması və fəaliyyətinin təmin edilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2021-ci il 17 iyul tarixli 1367 nömrəli Fermanının 5.3-cü bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin **qərara ahr:**

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 15 iyul tarixli 118 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2021, № 7, maddə 745, № 10, maddə 969, № 12, maddələr 1241, 1245; 2012, № 3, maddə 257, № 4, maddə 399, № 6, maddələr 633, 634, № 12, maddə 1346; 2013, № 6, maddə 775, № 9, maddə 1130; 2014, № 1, maddə 72, № 2, maddə 214, № 6, maddə 751, № 7, maddə 907, № 9, maddə 1120; 2015, № 3, maddə 336, № 6, maddə 807, № 8, maddə 966, № 10, maddələr 1226, 1229, № 12, maddə 1571; 2016, № 1, maddə 176, № 2 (II kitab), maddə 373, № 3, maddə 622, № 5, maddə 957, № 6, maddə 1209, № 10, maddə 1723, № 11, maddə 1919; 2017, № 2, maddələr 285, 302, 319, № 6, maddələr 1223, 1226; 2018, № 11, maddələr 2429, 2456, № 12 (II kitab), maddələr 2739, 2759; 2019, № 11, maddə 1853; 2020, № 3, maddə 368, № 7, maddə 980, № 10, maddə 1301; 2021, № 3, maddə 268; Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2021-ci il 25 iyul tarixli 184 nömrəli Qərarı) ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin strukturuna daxil olmayan tabeliyindəki qurumların Siyahısı”nın “Təhsil Nazirliyinin tabeliyində olan digər təşkilatlar” bölməsinə aşağıdakı məzmunda 31-ci hissə əlavə edilsin:

“31. Təhsil Tələbə Krediti Fondu”.

**Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri**

Bakı şəhəri, 13 sentyabr 2021-ci il

Rektorlarla onlayn görüş

Sentyabrin 9-da təhsil naziri Emin Əmrullayev ali təhsil müəssisələrinin rəhbərləri ilə onlayn formatda görüş keçirib.

Görüşdə sentyabrin 29-da ali təhsil müəssisələrində ənənəvi təhsilin bər-

pasi ilə bağlı müvafiq hazırlıq işlərinin həyata keçirilməsi, tədrisin təşkili, müəllim və tələbələrin vaksinasiyadan keçirilməsi, auditoriyaların və digər müvafiq infrastrukturun hazırlıq vəziyyəti müzakirə edilib və bununla bağlı təkliflər dinlənilib.

Təhsil nazirinin videoqəbulu keçirilib

Sentyabrin 10-da təhsil naziri Emin Əmrullayev Bileşuvər, Cəlilabad, Masallı, Yardımlı, Lenkoran, Astara və Lerik rayon sahalarını videobağlılıq vasitəsilə qəbul edib. Qəbulda həmin rayonlarda müvəqqəti məskunlaşmış məcburi köçkünlər da iştirak ediblər.

Təhsil naziri votəndaşların müraciət, şikayət və təkliflərini dəqiqətlə dinləyərək hər bir müraciətin operativ şəkildə araşdırılması, qaldırılan məsələlərin qanunvericiliyə uyğun həlli istiqamətində nazirliyin müvafiq adiyyəti qurumlarının rəhbərlə-

rinə konkret tapşırıqlar verib.

Videoqəbulda votəndaşlar əsasən müellimlərin işə qəbulu, yerdeyişmə və digər məsələlərlə bağlı müraciətlər ediblər.

Qeyd edək ki, videoqəbulun təşkil edilməsində əsas məqsəd votəndaşların Təhsil Nazirliyinə müraciət imkanlarını müasir texnologiyalardan istifadə etməklə genişləndirmək, regionlarda yaşayanlara nazirliyin inzibati binasına gəlmədən vəzifeli şəxslərlə videobağlılıq vasitəsilə birbaşa əlaqə imkanının yaradılmışdır.

Təhsil sahəsində gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilib

Təhsil naziri Türkiyənin Prezident İdarəsi Rəqəmsal Transformasiya Ofisinin rəhbəri ilə görüşüb

Sentyabrin 15-də təhsil naziri Emin Əmrullayev Türkiyə Respublikasının Prezident İdarəsi Rəqəmsal Transformasiya Ofisinin rəhbəri Ali Taha Koçun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Görüş zamanı Təhsil Nazirliyi ilə Türkiye Respublikasının Prezident İdarəsi Rəqəmsal Transformasiya Ofisi arasında təhsil sahəsində mümkün gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilib.

Bölgələrdə məktəb açılışları

Sentyabrin 14-də Ağdaş rayonu Orta Ləki kənd tam orta məktəbi üçün tikilmiş yeni tədris binasının açılış mərasimi keçirilib.

Açılış mərasimində Təhsil Nazirliyinin Lisey, gümnaziya və özəl ümumi təhsil müəssisələri ilə iş sektorunun müdürü Fuad Qarayev, Ağdaş Rayon İcrə Hakimiyətinin başçısının müavini Ay-nur Novruzova, Ağdaş Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Hürri Əliyeva iştirak ediblər.

Bildirilib ki, yeni tikilmiş məktəb 480 şagird yerlidir. 17 sinif otağından ibarət ümumi təhsil müəssisəsində 3 laboratoriya, 2 texnologiya, informatika, gənclərin çağırışqədərki hazırlığı kabinet, məktəbehəzirləq otağı, 195 yerlik akt zalı, idman zalı, kitabxana və yeməkxana fəaliyyət göstərəcək.

Sentyabrin 14-də Balakən rayonu Gərəkli kənd tam orta məktəbi üçün yeni tikilmiş tədris binasının açılış mərasimi keçirilib.

Açılış mərasimində Balakən Rayon İcrə Hakimiyətinin başçısı İslam Rzayev, Təhsil Nazirliyinin əməkdaşları, Balakən Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Elçin Musayev iştirak edib.

Bildirilib ki, yeni tikilmiş məktəb 264 şagird yerlidir. 11 sinif otağından ibarət ümumi təhsil müəssisəsində 2 laboratoriya, 5 fənn kabinet, məktəbehəzirləq otağı, 72 yerlik akt zalı, idman zalı, kitabxana və bufet fəaliyyət göstərəcək. Təhsil müəssisəsi müasir istilik və işçiləndirmə sistemi ilə təchiz edilib, həyətində müasir qazanxana sistemi quraşdırılıb.

2021-2022-ci tədris ilində təhsil

müəssisəsində 235 şagird, məktəbehəzirləq qrupunda isə 22 uşaqın təhsil prosesinə cəlb olunması planlaşdırılır. Məktəbdə 34 nəfər pedaqaçı, 15 nəfər texniki işçi çalışır. Balakən rayonunda 35 tam orta, 9 ümumi orta, 4 ibtidai olmaqla, ümumilikdə 48 ümumi təhsil müəssisəsi, 2 məktəbdənənar təhsil müəssisəsi fəaliyyət göstərir.

Sentyabrin 15-də Xaçmaz rayonu Qumılçışaq kənd tam orta məktəbinin əsası tomirden sonra açılış mərasimi keçirilib.

Açılış mərasimində təhsil nazirinin müşaviri Elnur Əliyev, Xaçmaz Rayon İcrə Hakimiyətinin başçısı Elnur Rzayev və rayon təhsil şöbəsinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Bildirilib ki, əsası tomir olunmuş

məktəb 480 şagird yerlidir. 17 sinif otağından ibarət ümumi təhsil müəssisəsində 3 laboratoriya, 2 texnologiya, informatika, gənclərin çağırışqədərki hazırlığı, məktəbehəzirləq otağı, 60 yerlik akt zalı, idman zalı, kitabxana və yeməkxana fəaliyyət göstərəcək. Bina istilik, elektrik və müşahidə sistemleri ilə tomir edilib. Məktəbə yeni inventar və avadanlıqlar getirilib.

Sentyabrin 15-də Qobustan rayonu Sündü kənd tam orta məktəbi üçün tikilmiş yeni tədris binasının açılış mərasimi keçirilib.

Açılış mərasimində Qobustan Rayon İcrə Hakimiyətinin başçısı Adil Məmmədov, Təhsil Nazirliyinin Ümumi təhsilde məzmun, tədris və qiymətləndirmə şöbəsinin müdürü Vəfa Yaqublu, Qobustan rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Tahir Səbzəliyev və məktəb direktoru iştirak edib.

Bildirilib ki, yeni tikilmiş məktəb 360 şagird yerlidir. 17 sinif otağından ibarət ümumi təhsil müəssisəsində 3 laboratoriya, 2 texnologiya, informatika, gənclərin çağırışqədərki hazırlığı, məktəbehəzirləq otağı, 168 yerlik akt zalı, idman zalı, kitabxana və bufet fəaliyyət göstərəcək. Təhsil müəssisəsi 168 yerlik akt zalı, idman zalı, kitabxana və yeməkxana fəaliyyət göstərəcək.

xan Abbasov, Ağdam Rayon İcrə Hakimiyətinin başçısı Vəqif Həsənov, Ağdam Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Bayram Məmmədov iştirak edib.

Bildirilib ki, sözügedən məktəb 640 şagird yerlidir. 17 sinif otağından ibarət ümumi təhsil müəssisəsində 3 laboratoriya, 2 texnologiya, informatika, gənclərin çağırışqədərki hazırlığı, məktəbehəzirləq otağı, 214 yerlik akt zalı, idman zalı, kitabxana və yeməkxana fəaliyyət göstərəcək.

Sentyabrin 15-də Hacıqabul şəhəri 5 nömrəli tam orta məktəbin esashi təmir işlərindən sonra açılış mərasimi keçirilib.

Açılış mərasimində Təhsil Nazirliyinin Ümumi təhsilin təşkili və idarəolunmasının şöbəsinin əməkdaşı Firdun Həmzəyev, Hacıqabul Rayon İcrə Hakimiyətinin başçısının müavini Xuraman Məmmədova, Hacıqabul Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Bəxtiyar Ələkbərov iştirak edib.

Bildirilib ki, məktəb 864 şagird yerlidir. 35 sinif otağından ibarət ümumi təhsil müəssisəsində 6 laboratoriya, 2 texnologiya, informatika, gənclərin çağırışqədərki hazırlığı, məktəbehəzirləq otağı, 120 yerlik akt zalı, 2 idman zalı, kitabxana və yeməkxana fəaliyyət göstərəcək.

Sentyabrin 15-də Yevlax rayonu Qoyunbəyli kənd tam orta məktəbi üçün yeni tikilmiş tədris binasının açılış mərasimi keçirilib.

Açılış mərasimində Təhsil Nazirliyinin Lisey, gümnaziya və özəl ümumi təhsil müəssisələri ilə iş sektorunun müdürü Fuad Qarayev, Yevlax şəhər İcrə Hakimiyətinin başçısının müavini El-nar Əzizova, Yevlax Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Namidə Abbasova, məktəb direktoru iştirak edib.

Bildirilib ki, yeni tikilmiş məktəb 432 şagird yerlidir. 17 sinif otağından

ibarət ümumi təhsil müəssisəsində 3 laboratoriya, 2 texnologiya, informatika, gənclərin çağırışqədərki hazırlığı, məktəbehəzirləq otağı, 214 yerlik akt zalı, idman zalı, kitabxana və yeməkxana fəaliyyət göstərəcək.

Sentyabrin 15-də Hacıqabul şəhəri 5 nömrəli tam orta məktəbin esashi təmir işlərindən sonra açılış mərasimi keçirilib.

Açılış mərasimində Təhsil Nazirliyinin Ümumi təhsilin təşkili və idarəolunmasının şöbəsinin əməkdaşı Firdun Həmzəyev, Hacıqabul Rayon İcrə Hakimiyətinin başçısının müavini Xuraman Məmmədova, Hacıqabul Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Bəxtiyar Ələkbərov iştirak edib.

Bildirilib ki, məktəb 864 şagird yerlidir. 35 sinif otağından ibarət ümumi təhsil müəssisəsində 6 laboratoriya, 2 texnologiya, informatika, gənclərin çağırışqədərki hazırlığı, məktəbehəzirləq otağı, 120 yerlik akt zalı, 2 idman zalı, kitabxana və yeməkxana fəaliyyət göstərəcək.

Sentyabrin 15-də Yevlax rayonu Qoyunbəyli kənd tam orta məktəbi üçün yeni tikilmiş tədris binasının açılış mərasimi keçirilib.

Açılış mərasimində Təhsil Nazirliyinin Lisey, gümnaziya və özəl ümumi təhsil müəssisələri ilə iş sektorunun müdürü Fuad Qarayev, Yevlax şəhər İcrə Hakimiyətinin başçısının müavini El-nar Əzizova, Yevlax Rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Namidə Abbasova, məktəb direktoru iştirak edib.

Bildirilib ki, yeni tikilmiş məktəb 432 şagird yerlidir. 17 sinif otağından

Zəfərlə bağlı bu tədris

Sentyabrın 12-də təhsil naziri Emin Əmrullayev Real TV-nin “Mir Şahinin vaxtı” verilişində qonaq olub. Verilişdə təhsil naziri ilə innovativ təhsil, müəllimlərin işə qəbulu, təhsil tələbə kreditləri və digər mövzular ətrafında maraqlı və səmimi fikir mübadiləsi aparılıb.

- Cənab nazir, necə deyərlər, zəng çalınır... Bu sual Heminway vermır, mən verirəm...

- Cox uzun müddədən sonra Azərbaycan məktəbi ənənəvi tədris formatında dərslərə başlayır. Bu da həm əvvəlcədən, həm də dərs başlayandan sonra müəllimlərdən, valideynlərdən, təhsilin və tədrisin əsas hissəsi olan şagirdlərdən, o cümlədən Təhsil Nazirliyindən və təhsil işçilərindən müəyyən hazırlıq tələb edir. Biz bu şəraitdə tədrisə başlamağa hazırlıq və ümidiyi ki, arası kəsilmədən tədris ilini başa çatdıracaqı.

Təhsil ilinə daha böyük rəqəmlərlə başlayacaqı

- Belə demək mümkünsə, qapalı mühitin dən çıxırıq. Elə müsahibəmizi açıq havada götürməyimiz də ənənəvi tədrisə başlamağımızın rəmzi açarıdır. Əvvəller sinif otaglarından, dərs və saatlırlardan, məktəb formalarından danışırıq, amma indi müəllimlərin vaksinasiyasından soruşmalyam...

- Tədrisin ənənəvi başlamasını şərtləndirən sebəblərdən biri məhz vaksinasiyadır. Ətin ilin sentyabrında qeyri-müəyyən veziyətdə vaksinləri gözlöyürdiksa, bu il təhsil işçilərinin 80 faizdən çoxu - 170 minden çox insandan səhəb gedir - vaksin vurdurub. İmmunitet sertifikatları və ya peyvəndə qarşı əks göstəriş olan kiçik ruprlar da var. Proses davam edir və eminəm ki, təhsil ilinə daha böyük rəqəmlərlə başlayacaqı. Düşünürük ki, sadəcə təhsil işçiləri yox, nə qədər çox vətəndaşımız peyvənd olunsa, bir o qədər qısa zamanda pandemiya şəraitindən çıxarıq. Sadəcə təhsilimiz yox, həyatımız da ənənəviyən qaydır. Ona görə də bu proses ayrı-ayrı adamlardan deyil, hər kəsən asıldır və hor birimizdən ictimai məsuliyyət tələb edir.

- Təsnifatımıza görə, bir grup yaddan çıxı - qorxanlar. “Müəllim peyvənddən qorxur” cümləsinin arxa fonunu necə görürsünüz?

- Qorxu insana məxsus hissdir...

- Peypənddən yox da amma...

- Hər insanın qorxusu var. Təqvim ilinin əvvəlində peyvənd istifadə olunmağa başlayanda tek müəllimlər yox, insanların böyük bir hissəsi ehtiyat edir, qorxurdu. Emosiyalarla elm daim biri-biri ilə mübarəzədir. Ancaq artıq qorxu üçün əsas qalmayıb. Statistikaya baxsaq, 4 milyondan çox Azərbaycan vətəndaşı peyvəndlənib. Artıq peyvənd vurdurduğandan sonra həyatın daha təhlükəsiz şəkildə davam etdirən yetəri sayıda insan var. Bu rəqəm həmin kiçik qismın öz qorxusunun qarşısını alması və daha inamlı peyvənd olunması üçün kifayət qədər əsas verir, deyə düşünürəm. İstər dünyada, istərsə də ölkəmizdə belədir. Müəllimlərinin əsas qarşısı 12-də təhsil naziri Emin Əmrullayev Real TV-nin “Mir Şahinin vaxtı” verilişində qonaq olub. Verilişdə təhsil naziri ilə innovativ təhsil, müəllimlərin işə qəbulu, təhsil tələbə kreditləri və digər mövzular ətrafında maraqlı və səmimi fikir mübadiləsi aparılıb.

Emin Əmrullayev: “Ənənəvi tədrisə qayıdış müsbət dəyişiklikdir, hamı onu sevinclə qarşılıyır”

İlmərimizin bir qismının bu istiqamətdə ünsiyyətə, inandırılmamaq ehtiyacı var. Amma reallıq bundan ibarətdir ki, hər hansı əks göstəriş yoxdur, 18 yaşdan yuxarı hər kəs, o cümlədən müəllimlərimiz peyvənd olunmalıdır. Çünkü bu, sadəcə kiminse şəxsi işi deyil. Peypənd vurdurmayıb ticarət mərkəzlərinə, restoranlara seçimimizdən asılı olaraq getməye bilərik. Ancaq məktəb Azərbaycanda icbaridir və uşaqlarla dərs demək müəllimlərin hem vazife, hem də mənəvi borcudur. Ona görə də emosional məsələləri bir kənara qoymaq lazımdır. Təbii ki, bir insana peyvənd olunması əks göstərişdir, həkimlərimiz bu qərarı sual doğurmur. Amma hər hansı əks-göstəriş yoxdur və insan, sadəcə “mən peyvənd istəmirəm” deyir, bu prosesi ləğit-məkərd və qeyd etdiyim ictimai məsuliyyətliliyə kölgə salır. Ona görə də hər kəsin, xüsusən müəllimlərimiz bir daha düşünmələri və bu qərarın üstündə yənidən keçmələri önemlidir.

İlk dərs Zəfərimizə həsr olunacaq

- Qələbə dövləti, qələbə milləti və qorxu. Bunlar bir-birin rədd edir... Yeri gölmüşkən, “Zəfər tarixi” tədris olunaq bu il. Necə olacaq bu proses?

- İlk dərs ilidir ki, məktəblərimiz Azərbaycanın orazi bütövlüyünün təmin olunduğu bir şəraitdə dörsərə başlayır. Bu il “Zəfər il” elan etmişik. Belə bir ilde məktəblərimiz, müəllimlərimiz, valideynlərin və ənənəviyyət, ictimaiyyətin qarşısında çox önemli bir hədəf durur. Azərbaycan Ordusunun, ölkə rəhbərliyinin eldə etdiyi bu zəfəri galəcək inkişafımızı necə yönəldirəcəyimizi dərinlənmişliklə qoruyub saxladığı dəyərlər şagirdlərimizin tərbiyəsində mərkəz yer tutmalıdır. Ona görə də qərara almış ki, tədrisi digər dillərdə aparılan siniflərdə Azərbaycan dilinin saatları iki dəfə artırılın. Bu istiqamətdə işlərimiz davam edəcək. Məsələn, müsiqi dərsliyində mahnilarımızın, xüsusən xalq mahnlarının sözlərinin xarici dile tərcüməsi bir o qədər mənəqli görünür. Bu qərarı verərkən nəzərə aldığımız ikinci məqam isə Dövlət İmtahanı Mərkəzinin keçirdiyi imtahanlarında asılı olmayıraq, bütün məktəblərimizdə və bütün siniflərdə Azərbaycan

dilində keçilsin. Üstəlik, “Zəfər tarixi” ndə yalnız 44 günlük mühərbiəni deyil, bu mühərbiyə qədər keçdiyimiz bütün yolu, Birinci Qarabağ mühərbiəsi də daxil olmaqla Qarabağın işğal tarixini və böyük zəfərdən sonrakı ən müasir tarixi çatdıracaqı. İkinci istiqamət olaraq isə il ərzində zəfərlə bağlı bir çox yarışlar, müsabiqələr keçirməyi planlaşdırırıq. Şagirdlərin məktəbdənənkar fealiyyəti, ənənəviyyət, hər bir fealiyyətimizi qəlebəmizle bağlayaraq uşaqlarımıza zəfərdən yola çıxdığımızı ifade etmek istəyirik. Tədris ilinin ilk günü ilk dərslər də məhz Zəfərimizə - Ordumuzun qələbəsinə, ölkə rəhbərliyinin uğurlu siyasetinə həsr olunacaq.

Azərbaycan məktəbinin istənilən məzunu dilimizi bilməlidir

- Azərbaycan dilinin tədris saatlarının artırılması da nəzərdə tutulub. Bu, nə ilə bağlıdır: hansısa sualın cavabıdır, yoxsa hansısa cavablar üçün sual?

- Hər bir xalqın, millatın dili onun mənəniyyətinin, milli kimliyinin böyük bir hissəsidir. Azərbaycan dili dövlət dili kimi bütün məktəblərdə tədris edilir. Bu ildən dilimizin tədris saatlarının artması o anlama gəlməməlidir ki, biz başqa dillərde tədrisinə aparılmasına qarşıyiq. Əksinə, ölkəmizdə rus, gürç, özəl məktəblərdə ingilis dillərində tədrisinə təşkilini təhsil sistemimizin uğuru hesab edirik. Təbii ki, bu uğurumuzdan geri çəkilək niyyətimiz yoxdur. Ancaq Azərbaycanın milli adət-ənənələri, xalqın uzun illərdə bəri qoruyub saxladığı dəyərlər şagirdlərimizin tərbiyəsində mərkəz yer tutmalıdır. Ona görə də qərara almış ki, tədrisi digər dillərdə aparılan siniflərdə Azərbaycan dilinin saatları iki dəfə artırılın. Bu istiqamətdə işlərimiz davam edəcək. Məsələn, müsiqi dərsliyində mahnilarımızın, xüsusən xalq mahnlarının sözlərinin xarici dile tərcüməsi bir o qədər mənəqli görünür. Bu qərarı verərkən nəzərə aldığımız ikinci məqam isə Dövlət İmtahanı Mərkəzinin keçirdiyi imtahanlarında asılı olmayıraq, bütün məktəblərimizdə və bütün siniflərdə Azərbaycan

kimi asdığını görürəm. Kimya müəllimi kimyadan nəsə tədris eləmək isteyir, fizika müəllimi də fizikadan. STEAM innovasiyasının mahiyyəti fərqlidir. Burada gündəlik həyatda üzləşdiyimiz problemləri hansısa fənda öyrəndiyimiz dəstərə yox, müxtəlif fənlərdən qazandığımız biliklərin birləşməsi ilə həll etməliyik. XXI əsrde yaşayan indiki şagirdlərin 20 il sonra həyat terzi bununla birbaşa əlaqəli olacaq. Kim daha çox problem həll edir, kim problemin həlli yaradıcı yanaşsa, kim həlli etdiyi problemi düzgün şəkildə ətrafdakılara çatdırıbılır, yaxud öz problemi ilə bağlı ətrafdakılara məlumat mübadiləsi eləyo bilir, eyni problemi həlli üçün bir neçə insanla əməkdaşlıq edir, STEAM məqsədindən çatıb deməkdir. Bəzi problemləri tək həll edə bilmərik, başqları ilə mütləq əməkdaşlıq etməliyik. STEAM-in mahiyyəti ister ünsiyyət, ister əməkdaşlıqla bacarığı, ister problemin həlli həllətəmə bacarığı, ister problemin həlli həllətəmə bacarığının formalaşmasıdır. Dronlar, robotlar, kompüter və başqa aşyalar onun zahiri tərifidir. Məqsədimiz şagirdlərimiz dilimizi daha yaxşı öyrənəmisi, dilimizdən istifadə edərək fikrini daha düzgün ifadə etməsidir. Bunun bir-birimizi daha aydın başa düşməyimiz baxımından da faydalı qərar olduğunu və ictimaiyyətin bunu müsbət qarşılıyacaqını düşünürəm.

Uşaqlarımızı dünənə yox, gələcəyə hazırlamalıyıq

- Deməli, biz artıq təhsilin mahiyyətinə nüfuz etməyə başlayırıq. Bu yolda yığsa, o zaman icazə verin an ən böyük ənənəviyyətini sahədən soruşum. İnnovativ təhsil - STEAM layihəsi. Bu tədris ilində STEAM layihəsi ölkə üzrə 301 ümumtəhsil məktəbi və 15 STEAM mərkəzi olmaqla, ümumilikdə 100 min şagirdi şəhərə edəcək. İstərdim ki, bu statistikənin mənzəvi şəhər dairəsi təqdim edək. Bu, çox böyük keyfiyyətənəsərəsənək axı həm də...

- Biz bir şeyi qəbul etməliyik ki, həyadədər şəhərə dəyərdir. Cibimizdəki telefon, maşınlar, ətrafdə hər şey dəyərdir. Təhsil də deyimləndir. Tek bizdə yox, dünyada təhsil on yavaş dəyişən sahədir, çünki valideynlər öz təhsilini on yaxşı sayır və övladlarının təhsilini öz təhsili kimi görmək isteyirlər. Amma uşaqlarımızı dünənə yox, gələcəyə hazırlamalıyıq. Əvvəlki təhsiləndən qazandığımız, olan təhsiləndən qazanmış şagirdlərimiz var. Bunlardan ən önəmlisi fənn yanaşmasıdır, yəni bizim fənləri müqəddəsləşdirməyimizdir. Ənənəvi yanaşmamız bir şagirdi sanki ortaya qoyub hər bir fənn mütəxəssisinin öz arzularını o şagirdin boynundan yük

- Gələcəyin təhsili bilik yox, bacarıq təhsili olmalıdır...

- Bəli, tamamilə doğrudur. Azərbaycan məktəbinin məzunu ünsiyyət qura, əməkdaşlıq edə, problem çöze bilməli, problemin həlli həllətəmə bacarıcı yanaşmalıdır. Məzunumuzu necə görürük, bu profil önemlidir. Öz arzularımızı gerçəkləşdirmək deyil, gələcəkdə onun qarsılaşacağı problemləri həllətəmə bacarığını ölçmeli, ona buna öyrənməsi üçün şərait yaratmaliyiq.

İlli tarixdə qalacaq

«Əvvəli səh.4

- Bir sualma da cavab istəyəcəyəm. 16 şəhər və yayonu əhatə edəcək "Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsi...

- Bu layihə isə 190 min sağirdi əhatə edəcək. STEAM və "Rəqəmsal bacarıqlar" ölkənin bölgələrində də aktiv həyata keçirilir. Çünkü biz inanırıq ki, yalnız Bəkədə deyil, bölgələrimizdə də istedadlı, öyrənmək istəyən uşaqlar var. Əmək bazarında artıq ənənəvi bacarıqlar tələb olunmur. Biz onu öyrənə bilərik, ancaq bazarın bizden ne tələb etdiyi dəha önemlidir. "Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsinin mahiyyəti, adından da göründüyü kimi, riyaziyyatda, elmde, oxuda İKT-nin tətbiqidir. Algoritmik düşüncə gündəlik həyatimda da lazımdır. İnsan səhər yuxudan durub gününi sonuna qədər nə edəcəyini, hansı ardıcılıqla edəcəyini planlaşdırır və onun nəticələrinin hesablaşdırır. İstər STEAM, istər "Rəqəmsal bacarıqlar", istərsə də Təhsil Nazirliyinin bu tədris ilində həyata keçirəcəyi layihələrin mahiyyəti cynidir: sağirdi gələcəyə hazırlamaq. Ola bilər ki, bu, ictimaiyyət üçün yendir, siz və mən məktəbə gedəndə bunlar bize tədris edilməyi. Amma indi bunların tədrisi uşaqlara üstünlükler qazandırır.

Müəllimlik rəqabəti pəşədir

- Bir məsələ də var ki, cəmiyyətdə, kültəvi informasiya vasitələrində müttəmadi müzakirə olunur: Müəllimlərin işə qəbulu necə olacaq? Ümumiyyətlə, nəsə dəyişibmi bu sahədə?

- Müəllimlərin işə qəbulu özlüyündə böyük prosesdir və bizi buna bir neçə bucağıdan baxa bilərk. Təhsil Nazirliyi üçün bu, işə götürmə prosesidir və biz en bacarıqlı, on uyğun olanları seçmək isteyirik. 60 min yaxın namazdan arasında 7-8 min nəfərin işə qədər təqdim olmasının çox yaxşı göstəricidir. Bu, təsdiq edir ki, müəllimlik rəqabəti pəşədir və biz artıq müəllimlərin işə qəbulundu uşaqın çətinliyini, proqrama uyğun olub-olmadığını müzakirə edirik, imtahanlarda şəffaflığı yox. Bu, Təhsil Nazirliyinin son illərdə əldə etdiyi uğurdur. Müəllimləri mərkəzləşdirilmiş qaydada işə götürür, çünkü bizim, demək olar ki, başqa çıxış yolumuz yoxdur. Mərkəzləşməyə baxmayaq, regionlarda indi de vakanisiyaların çıxarılması problemlər yaşayıraq - vakanisiyalar gizlədir, qeyri-qanuni işə qəbul aparılır. Düzəndir, bu halların sayı çox deyil, amma var. Təsəvvür eləyin ki, geriye addım atsaq ne baş verər? Cəmiyyətin buna baxışı da vacibdir. Müəllimlərin işə qəbulu prosesində aldığımız signallar bunun onlar üçün daha çox işdizələmə, əmək haqqı alma imkanı olduğunu göstərir. Müəllimlərin işə qəbulu imtahanlarında on problemlər tərəfən ibarətdir ki, seçimi bir çörçüvə salmaq məcburiyyətinə dəsnisdir. Yəni, yaradıcı olanları deyil, müəyyənən mənədən doğru cavab verənləri seçirsiniz. Yaxşı, nə etməli və necə etməli? Bu suala cavab axtararken isə yəqin ilk növbədə gələcəkdə nələrin deyimləri olduğuna baxmalyıq. Tutaq ki, cəmiyyəti narazı salan məsələlərə diqqət edək. Bir müəllim bir dəfə imtahan vermelidir, yoxsa bir neçə dəfə ona bu imkan yaradıla bilər. Düşünürük ki, bu sayı deyimləklərlə olacaq. Ola bilər ki, müəllimliyə nəməzədlər bir neçə dəfə imtahan versinlər. Nəticə göstəren, monitorinqlərdə qoyduğumuz kriteriyalara uyğun gələn məktəblərimizə gələcəkdə müəllim seçimində dəha çox səlahiyyət verməyi düşünürük. İnanırıq ki, müəllimli yerlərdə seçimək lazımdır. Amma bunu indi ona görə edə bilmirik ki, məqsədizim müəllim seçimində şəffaflığı təmin etməkdir. 7-8 ildir biz bu problemi həll etməyə çalışırıq. Artıq bu məqsədə nail olmuşuq və bəzi məktəblər müəyyən məxtarıyyətin verilməsi, hə-

ta mən deyordim məxtarıyyətin qazanılması vacib məsələ kimi durur. Hər bir məktəb rəhbəri başa düşməlidir ki, verilən kriteriyalara uyğun fəaliyyət göstərirsə, sağird nailiyyətlər artarsa, məktəbdə öyrənme mühiti yaxşılaşırırsa, bu haldə həmin məktəb direktorunun dəha çox səlahiyyətləri olacaq. Dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində məktəb kifayət qədər avtonom bir qurumdur, məktəbin sahibi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanı deyil, sağirdleri və müəllimlərdir. Bunun üçün də biz növbəti 3-4 ilde imtahanın məzmununda olan deyimləklərlə yanaşı, ənsanımızın dərahat golib imtahanı verəməni təmin etməyə köklənəcəyik. Ola bilər ki, imtahanlar mərkəzləşdirilmiş qaydada keçirilsin. Öləməni Təhsil Nazirliyi və ya nazirliyə tabe her hansı qurum etsin, amma işə qəbul prosesini məktəbler özürə də həyata keçirə bilər. Bu, 1-2 ilin işi deyil, yəqin ki, yavaş-yavaş gedən bir proses olacaq. Ən çox istənilən məsələlərdən biri metodika ilə bağlı dərsliyin hazırlanmasıdır. Mən həmişə bunun əleyhinə olmuşam. Bir dərsliyi çap edək, naməzədlər ordan oxuyub imtahanı versin. Bu, bizim uzaqlaşmaq istədiyimiz bər yoldur. Çünkü müəssir məktəbdə dərsliyin bir rol qalmayıb. Amma biz yənə də dərsliklər haqqında danışırıq, çünkü bu barədə danışmaq, sadəcə olaraq asandır. Dərslik haqqında hamı bilir deyə hamı danışır. Həqiqət isə bundan ibarətdir ki, "məktəb dərslikləri" ifadəsinə bəli məktəb resursları ilə evez etməyə çalışırıq və düşünürük ki, gələcəkdə məktəblərə öz resursları seçmək imkanı da vərməliyik. Təbii ki, dövlətin tənzimləməsi və nezarəti ilə.

Qarabağda bizi hər biri böyük Zəfərimizin təcəssümü olan məktəb açılışları gözəzləyir

- Müəllimlərin işə qəbulundan damşırıq, bayraq qeyd etdiyiniz yeni reallığı nəzərə alımlıq. İşğaldan azad olunan torpaqlarımızın məktəb, müəllimlə təminat və başqa bu tipli problemləri müzakirə eləmətiyik.

- Cənab Prezidentin müvafiq tapşırıqları ilə 1 nömrəli Şuşa məktəbi, Ağdamda 1 nömrəli məktəblə bağlı ilkin işlər başlayıb. Bəzilərindən layihələndirmə işləri, bəzilərində ilkin təkinti işləri həyata keçirilir. Yəqin ki, yaxın aylarında, belə 1 il sonra məktəblərin açılması da görəcəyik. Bu da çox gözəl xəberlərdir ki, bış Şuşa, Ağdam məktəblərinən arzu kimi yox, plan kimi damşırıq. İkinci məsələ böyük qayıtlıqla bağlı olan planlardır. Bəzi məsələlərdən danışmaq həla tezdir. Bildiyiniz kimi orzıda təhlükəsizliklə bağlı işlər gedir. Amma başa düşdüyümüzən ibarətdir ki, həmin məktəbləri her şeyi əgər kağızda yenidən yanan kimi, qururla və fəxrə yenidən başlamaq üçün əla imkənimiz var - həm müəllimlərin, həm bizim, həm də xalqımızın. Bu imkandan necə faydalana-

cağıq - əsas sual budur. Faydalı iş əmsalımız nə qədər yüksək olarsa, inandığım budur ki, "İşğaldan azad olunmuş torpaqlarda yeni təhsil paradigması" deyilən, on müasir məktəbləri, on müasir məzmunu qurmaq asan olacaq. Müəllimlərimizdə isə yeni davranış modeli görmək istəyirik. Onlardan köhnəlmış praktikaları ora daşıma-maş kimi sadə olmayan gözləntimiz var. Fikriməcə, səbirlər olsaq qarşadakı ayllarda, illərdə bizi yeni tələbələr - hər biri böyük Zəfərimizin təcəssümü olan məktəb açılışları gözəzləyir. Bu mənədə optimist olmağa çox səbhəmiz var.

Yaxın illərdə tələbə kreditləri hesabına daha çox gənc ali təhsil alacaq

- Qızğın müzakirə üçün bir mövzu - Tələbə Krediti Fondu. Bu barda də danışmaq istəyərdim. Çünkü bizdə kredit mənası belədir ki, gedib Fonddan pul götürüb ehtiyaclarımı ödəyəndən sonra dövlətə müraciət edilir ki, krediti bağlaşın. Bu Fondbə risklərdən siyortalanırı? Ümumiyyətlə, bu barədə atraflı məlumat verərdin...

- Birinci əsas məqsədə qayıtmaq lazımdır. Təhsil Tələbə Krediti Fondu məqsədi Azərbaycanda ali təhsilə çıxış imkanlarını artırmaqdır. Məlumat üçün bildirim ki, ölkədə her iki tələbədən biri təhsilini dövlət hesabına alır. Dövlət səfəri yərəninin sayının 50 fəzə qatdırılması ilə bağlı dövlət başçısının müvafiq göstərisi də var. Şəhid ailələri, azzəminatlı ailələr, əlil olan tələbələr, şəhid ovladları və məcburi köçküni statusu olan ailələrin övladları dövlət hesabına təhsil alır. Eyni zamanda xeyli insan var ki, təhsil almaq üçün maddi imkanı çatır. Tələbə kreditinin məqsədi müəyyənən menad bali çatmayı, amma oxumaq istəyən şəxslərə bu imkanı yaratmaqdır. Yaxşı xəber ondan ibarətdir ki, bu pulu qaytarmaları üçün onların 20-25 il var. Tələbəyən heç kim onlardan bu pulu qaytarmağı tələb etmir. Tələbə təhsilini tamamladıqdan sonra 20 il ərzində pulu geri qaytarmalıdır ki, başçaları da bu imkandı faydalansın. Biz tələbə kreditləri də iki yero bölmüşük. Onlardan biri azzəminatlı ailələrin övladları üçün nezərdə tutulan sosial tələbə kreditidir ki, aylıq comi 2 faizə verilir. 20 il ərzində inflasiyasiya da nezərdə tutur, hefta krediti ödəməkdən azad edir. Götürdüyü pulu geri qaytarmağa ehtiyac qalmır. Mənəcə istənilən qararı qiyamətləndirək onvolfki qorardan pislər, yoxsa yaxşıdır sualının cavabı önemlidir. Keçən il bu imkan yox idi. Bir də məsələnin vətəndaş məsuliyyəti tərefi var. Biz yətişməkdə olan nəsle uşaqlıq-

dan öz öhdəliklərini yerinə yetirməyi tələqin etməliyik. Başqa ölkələrdə kredit əməali tətbiq edilir, şəxslərin kredit profili yaradılır. Bu, ona görədik ki, insan hər faydanı dövlətdən, ya da hər hansı könar şəxsendən yox, özündən gözləməlidir. Gələcəkdə onun uğuru bu hissədən çox asılıdır. Tələbə kreditlərinin bu hissi gücləndirən kiçik bir üstünlüyü ondan ibarətdir ki, hər bir gənc təhsili üçün kredit götürürkən öz üzərinə məsuliyyət götürür, yük yox. Ona görə yüksək deyil ki, tələbə onu oxuduğu müddətdə bağlaya bilər. Ümumiyyətdə biz yaxın illərdə tələbə kreditləri hesabına dəha çox gəncin ali təhsil alacağını məzəzi möhz uşaqlar haqqında. Biz uşaqlar üçün çalışırıq və isteyirik ki, onlar öyrənsin. Daha doğrusu, təhsil öyrənmək - uşaqların öyrənməsi haqqındadır. Misal verim ki, 2019-cu ildə birinci sinfə gəden uşaqların 2020-ci ilin mart ayında təhsili dayandırıldı. Buna həzir deyildik və qəfil üzələndiyimiz pandemiyanı heç kim planlaşdırırdı. 2020-2021-ci tədris ilində dərslər fasilələrlə, yarı onlayn, hibrid, müxtəlif formalarda verildi. Bu, müəllimimiz üçün də böyük bir stress idi. Fürsətdən istifadə edib müəllimlərimizə böyük minnətdarlığımı bildirirəm. Ümumiyyətdə unutmamalıq ki, 100 mindən artıq müəllimimiz hər gün onlayn - adət etmədiyi bir formada dərs dedi. Mənə elə gəlir ki, cəmiyyət olaraq pandemiya şərafində müəllimlər, həkimlər, polis, böyük bir komanda işinin şahidi olduq. Ət böyük çətinlik, itirilmiş bir öyrənmə var, onu aradan qaldırmadır. Müəllim, valideyin, ümumiyyətə, hamimiz üçün prioritet budur. Ancaq qeyd etməliyim ki, öyrənme kitabıda yazılımı özərələmək deyil, bir vərdiştir. Məsələn, dərsdə istirak, bir sinifdə 30 nəfərin 45 dəqiqə bir yerde oturmaq bacarığı var. Müəllim üçün dərsi planlaşdırma bacarığı var. İl yarımlı fasilədən sonra müəllimlərin sinfə sevə-sevə qaytılqlarını nəzərə alsaq, onlara bağlı hər hansı problem olacağını düşünmürem. Başqa tərəf, sosial-psixoloji məsələlərdən ki, burada valideynlərimizdən çox böyük gözləntilərimiz olacaq. Çünkü sağıldır uzun müddət təhsildən sonra qaldıraq səsiyələr gərginliyi hiss edirik. Yəqin ki, tədris ilin ilk həftələrində bunun müxtəlif təzahürlərini görcəyik. Burada cəmiyyətə səbirlər olmalıdır və çalışımlı ki, bələ problemləri bir yerde aradan qaldıraq. Həmişə dediyim ki, burada eməkdaşlıq labüddür. Amma ümumiyyətə, götürəndə ənənəvi tədrisə qayğıdış müsbət deyişiklikdir və həmi onu sevinçlə qarşılıyır. Ancaq pandemiya hələ bitməyib. Vaksin vurdurmayıb ancaq məktəbin niyyət ənənəvi deyil deyə soruşulsura, burada ziddiyyət var. Peyvənd vaxtında olsa, məktəb də vaxtında ənənəvi olar, həyati və vəziyyətinə qaydar. Bütün hallarda böyük zəfərdən sonra ənənəvi tədrisə qaytmağımız, mənəcə, böyük hadisidir. Fürsətdən istifadə edib həm sizi, həm də bütün tamaşaçıları yeni tədris ilə müsbət təşəkkür edirəm.

var. Inandığım odur ki, bu kreditlərin olmayı olmamagından daha yaxşıdır. Bu, böyük bir imkandır, hətta deyərdim ki, Azərbaycan təhsili üçün tarixi hadisidir. Tələbə kreditləri çox uzun müddət idid ki, müzakirə olundurdu. Nəhayət ki, 2021-2022-ci tədris ilində ilk tələbə kreditləri ni verməyə başlayıraq. Üstəlik, bəkalavr və magistrlerle yanaşı, subbəkalavrlar da bu kreditlərdən faydalana biləcəklər.

- Allah barəkət versin. Allah səmərə versin. İdməna münasibətiniz necədir?

- Yaxşı. Müsbət.

- Nəzərə almaq lazımdır ki, pandemiya dövründə müəllimlərimizin idman dililiyə desək, meydancada oynamaq imkanı xeyli məhdudlaşdı və yenə də idman稀liyə desək, müəyyən oyun vərdişlərini yadrıqadılar. Xeyli müddət-dən sonra müzakirə yenidən sinifə qazanılar, ənənəvi təhsil qaydır. Proqnoznızıza görə, bir problem, hər hansı çətinlik gözləmir ki, Sizi?

- Düşünürəm ki, bizi çox böyük çətinliklər gözləyir. Problemləri tanımaq, problem yoxdur - demək sahə cavab olar. Hami üçün çətindir. İlə növbədə, uşaqlar məktəbə qaydırlar. Unutmamalıq ki, təhsilin mərkəzində duran uşaqlardır. Təhsilin əsas mözəzi möhz uşaqlar haqqında. Biz uşaqlar üçün çalışırıq və isteyirik ki, onlar öyrənsin. Daha doğrusu, təhsil öyrənmək - uşaqların öyrənməsi haqqındadır. Misal verim ki, 2019-cu ildə birinci sinfə gəden uşaqların 2020-ci ilin mart ayında təhsili dayandırıldı. Buna həzir deyildik və qəfil üzələndiyimiz pandemiyanı heç kim planlaşdırırdı. 2020-2021-ci tədris ilində dərslər fasilələrlə, yarı onlayn, hibrid, müxtəlif formalarda verildi. Bu, müəllimimiz üçün də böyük bir stress idi. Fürsətdən istifadə edib müəllimlərimizə böyük minnətdarlığımı bildirirəm. Ümumiyyətdə unutmamalıq ki, 100 mindən artıq müəllimimiz hər gün onlayn - adət etmədiyi bir formada dərs dedi. Mənə elə gəlir ki, cəmiyyət olaraq pandemiya şərafində müəllimlər, həkimlər, polis, böyük bir komanda işinin şahidi olduq. Ət böyük çətinlik, itirilmiş bir öyrənmə var, onu aradan qaldıraq. Həmişə dediyim ki, burada eməkdaşlıq labüddür. Amma ümumiyyətə, götürəndə ənənəvi tədrisə qayğıdış müsbət deyişiklikdir və həmi onu sevinçlə qarşılıyır. Ancaq pandemiya hələ bitməyib. Vaksin vurdurmayıb ancaq məktəbin niyyət ənənəvi deyil deyə soruşulsura, burada ziddiyyət var. Peyvənd vaxtında olsa, məktəb də vaxtında ənənəvi olar, həyati və vəziyyətinə qaydar. Bütün hallarda böyük zəfərdən sonra ənənəvi tədrisə qaytmağımız, mənəcə, böyük hadisidir. Fürsətdən istifadə edib həm sizi, həm də bütün tamaşaçıları yeni tədris ilə müsbət təşəkkür edirəm.

- Sağ olun, minnətdaram.

“Media və təhsil dialoqu”

Sentyabrın 16-da Təhsil Nazirliyi və Medianın İnkışafı Agentliyinin kütükləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri üçün təşkil etdiyi məarifləndirici təlim öz işinə başlayıb. Təlimin təşkilində əsas məqsəd təhsildən yaranan jurnalistlərin bu sahə ilə bağlı daha dolğun məlumatlandırılması, media ile səməralı əməkdaşlığın gücləndirilməsi və görülən işlərin KIV vasitesilə ictimaiyyətə çatdırılmasıdır.

Təlimi giriş sözü ilə açan təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov ölkəmizdə aparılan təhsil islahatlarından danışır. Təhsil Nazirliyi ilə KIV nümayəndələri arasında əməkdaşlığın vacibliyini vurgulayan nazir müavini görülən işlərin ictimaiyyətə çatdırılmasında media nümayəndələrinin üzərində böyük məsuliyyət düşdürüyü dəqiqətə çatdırır. Təşkil olunan təlimin bu baxımdan səmərəli olacağına əminliyini ifadə edən Firudin Qurbanov istirakçılar uşaqlar arzulayıb.

Medianın İnkışafı Agentliyinin departament direktoru Rüstem Əbülfətəlu rəsmi qurumların media ilə olan

Təlimlərə start verilib

əməkdaşlığından söhbət açıb. Belə təlimlərin keçirilməsinin təqdirəlayiq olduğunu deyən departament direktoru medianın cəmiyyətin inkişafındakı roldandan danışır.

Sonra Təhsil İnstitutunun direktoru Rüfət Əzizov “Yeni tədris ilində nəzərdə tutulan fealiyyətlər” mövzusunda çıxış edib. Institutun son illər həyata keçirdiyi layihələrdən, görülən işlər dən bəhs edib.

Təhsil Nazirliyinin Ümumi təhsildə məzmun, tədris və qiymətləndirmə şöbəsinin müdürü Vəfa Yaqublu “Tədris-də məzmun yenilikləri” mövzusunda çıxış edib.

Təlimin ilk günü həmçinin “Təhsil Nazirliyinin elektron xidmətləri”, “Portal.edu.az”, “STEAM layihəsi”, “Rəqəmsal bacarıqlar yeni tədris ilində”, “Müəllimlərin işə qəbulu müsabiqəsi” və “Bakı məktəblərinin yeni tədris ilinə hazırlığı” mövzularında təqdimatlar olub.

Qeyd edək ki, təlim sentyabrın 17-də başa çatacaq.

Niyazi RƏHİMOV

Vətəndaşın rahatlığı, şəffaf və keyfiyyətli xidmət

Təhsil Nazirliyində vətəndaşların qəbulu sahəsində əlcətanlılıq təmin edilməsi və vətəndaş məmənunluğunu artırılması məqsədilə təhsil nazirinin müavini tərəfindən vətəndaşların qəbulu onlayn formatda keçiriləcək.

Videogəbulda iştirak etmək istəyən vətəndaşlar elektron müraciət vəsítəsilə (https://edu.gov.az/contact_us) nazir müavini tərəfindən videoqəbuluna yazılı bilərlər. Təhsil Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsinin “Əlaqə” hissəsindən “Elektron müraciət” bölməsinə daxil olaraq müraciətin mövzusunu “Videoqəbul” seçməklə videoqəbulda iştirak etmək mümkündür. Bununla yanaşı, Çağrı Mərkəzinin “146-1” nömrəli telefonuna zəng edərək, həmçinin (+994) 51 206-78-48 “WhatsApp” nömrəsi üzərindən də qəbulu yazılmış ola bilər.

Videogəbulların keçirilməsində məqsəd vətəndaşların rahatlığının təmin olunması, onlara göstərilən xidmətlərin şəffaf və keyfiyyətli həyata keçirilməsidir.

Qeyd edək ki, ölkə ərazisində xüsusi karantin rejiminin müddətinin uzadılması barədə müvafiq qərara uyğun olaraq, Təhsil Nazirliyinin Vətəndaşların Qəbulu Mərkəzi 2021-ci il noyabrın 1-dək fəaliyyətini dayandırır.

Təhsil müəssisələrində yeni tədris ilinə hazırlıq vəziyyəti müzakirə edilib

Ümumi, məktəbdənənar və orta ixtisas təhsili müəssisələrində mövcud vəziyyət, yeni tədris ilinə hazırlıq və qarşıda duran vəzifələrə həsr olmuş onlayn müşavirələr keçirilir.

Təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanovun iştirakı ilə keçirilən müşavirələrdə rayon (şəhər) təhsil şöbə (idarə) müdirleri, Təhsil Nazirliyi sisteminde fəaliyyət göstərən uşaq-gəncəl inkışaf mərkəzlərinin, uşaq-gəncəl idman-sahmat məktəblərinin direktorları və respublika əraziyində fəaliyyət göstərən orta ixtisas təhsili müəssisələrinin direktorları da iştirak ediblər.

Müşavirələrdə çıxış edən nazir müavini Firudin Qurbanov yeni tədris ilinə hazırlıqla bağlı görüləcək işlər barədə danışır, təhsil müəssisələrində tədris və təlim-tərbiyə prosesinin təkili zamanı nizam-intizam və təhlükəsizlik məsələlərinə toxunub, xüsusi karantin rejiminin qaydalarına riayət edilməsinə dair tövsiyə və tapşırıqlarını verib.

Müşavirələrdə təhsil işçilərinin vaksinasiyası prosesi-

nde toxunulub. Qeyd edilib ki, vaksinasiya və ya immun pasportu, vaksinə qarşı əks göstəriş sertifikatı olmayan müəllim və texniki işçilərin təhsil müəssisələrinə buraxılmasına icazə verilməyəcək. Həmçinin bildirilib ki, pandemiya şəraitində tədrisə oyanı başlamaq üçün zerüri tedbirler həyata keçirilir, təhsil müəssisələrinin yeni tədris ilinə hazırlıqları ilə bağlı sanitər-gigiyenik normalara əməl olunması.

Müşavirələrdə sözügedən təhsil müəssisələrində mövcud vəziyyət, qarşıda duran vəzifələrə dair fikir mübadiləsi aparılıb, gündəlikdəki məsələlərlə bağlı təklif və tövsiyələr sessiyləndirilib, tədbi iştirakçılarını maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Nazir müavini Firudin Qurbanov sonda çıxış edərək 2021-2022-ci tədris ilinə hazırlıqla bağlı məsələlərin sürtənləndirilməsini dəqiqətə çatdırır, yeni tədris ilinin başlanmasına dək təhsil işçilərinin daha çox sayıda vaksinasiya prosesinə qoşulmasının vacibliyini vurğulayıb və qarşıdan gələn yeni tədris ili münasibətlə pedaqoji kollektivlərə uğurlar arzulayıb.

**Yeni tədris ilində
158608 şagird
I sinifə gedəcək**

Məzunlar ümidi ləri doğruldur

Son illər Təhsil Nazirliyi tərəfindən aparılan məqsədönlü islahatlar, həyata keçirilən layihələr və təhsilin əlcətanlılığı məzunlara ali təhsil almaq üçün stimul yaratır. Bütün bunların nəticəsidir ki, bölgələrdə olan məktəblərin məzunlarının ali məktəbə qəbul olma göstəriciləri ilbəil artır. Belə təhsil ocaqlarından biri də Berdə rayonu Alpout kənd tam orta məktəbidir. Məktəbin direktoru Ayıldız Mirzəyeva bildirib ki, bu il məktəbi bitirən 12 məzundan 7 nəfəri respublikamızın

nüfuzlu ali məktəblərinə daxil olub. Məktəbin məzunlarının son 5 ildə ali məktəblərə qəbul göstəricilərinin yüksələn dinamika ilə artdığını deyən direktor onu da qeyd edib ki, məktəb kollektivi nəticələrinin daha da yüksəlməsini qarşıya məqsəd qoyub. Təhsil ocağında təlimlər barədə tərbiye işinin təşkilinə də xüsusi dəqiqət yetirilir. Peqəqojı kollektivin sistemli şəkildə apardığı işlərin nəticəsidir ki, məktəbin uğurları ilbəil artır.

2021-2022-ci tədris ilində respublikanın ümumi təhsil müəssisələrində ümumilikdə 1589829 şagirdin təhsil alacağı proqnozlaşdırılır.

Ümumtəhsil məktəblərinin I sinifində 158608, IX sinifində 132881, XI sinifində isə 91538 şagird təhsil alacaq.

Hazırda respublikada 309 ibtidai məktəb, 3333 tam orta məktəb, 775 ümumi orta məktəb, 13 xüsusi

tipli ümumi orta məktəb və 5 əyani-qiyabi (axşam) tam orta məktəb, o cümlədən 64 məktəb-lisey, 54 lisey, 15 gimnaziya və 16 integrasiya təlimli internat tipli gimnaziya, 1 integrasiya təlimli internat məktəbi olmaqla, ümumilikdə 4435 məktəb fəaliyyət göstərir.

2021-2022-ci tədris ilində ümumtəhsil müəssisələrinin istifadəsi üçün ümumilikdə 270 adda 7030264 nüsxə dərslik çap olunub.

YENİ

dərs ilinə hədəflərlə

Bölgələrdə təhsil işçilərinin sentyabr konfransları keçirilib

Sentyabrin 14-də Sumqayıt, Gəncə və Kürdəmirdə təhsil işçilərinin sentyabr konfransları keçirilib.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Sumqayıt şəhər təşkilatının inzibati binasında keçirilən Sumqayıt şəhər, Xızı, Abşeron, Şuşa, Qubadlı və Zəngilan rayon təhsil işçilərinin sentyabr konfransında Təhsil Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini Fərzəli Qədirov, Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Teymur Səmədov, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfrans Azərbaycan Respublikasının Dövlət himminin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan Sumqayıt şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Teymur Səmədov konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Daha sonra nazirliyin Aparat rəhbərinin müavini Fərzəli Qədirov konfransda temsil olunan şəhər və rayonlar üzrə 2020-2021-ci tədris ilinə dair hesab nitqi ilə çıxış edib. Hər bir rayon və şəhər üzrə əldə edilən nailiyətlər tədbir iştirakçılarının nəzərinə çatdırılıb.

Daha sonra çıxış edən məktəb direktorları ötən tədris ili üzrə əldə olunan uğurlar haqda məlumat verib-lər.

Konfrans müzakirələrlə davam etdirilib, təhsil işçilərimi maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Sentyabrin 14-də Gəncə və Nafisan şəhərlərinin, Göygöl, Samux, Goranboy, Kəlbəcər və Xocalı rayonlarının təhsil işçilərinin sentyabr konfransı keçirilib.

Konfransda Təhsil Nazirliyinin İnsan Resursları şöbəsinin müdürü Eşqi Bağırov, Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin Təlimə Dəstək Mərkəzinin (TDM) direktoru İlkin Həsənov, millət vəkili Pərvin Kərimzadə, Müşfiq Cəfərov, Gəncə şəhər İcra Hakimiyyətinin əməkdaşı Azər İbrahimov, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfrans müzakirələrlə davam etdirilib, təhsil işçilərimi maraqlandıran suallar cavablandırılıb.

Sentyabrin 15-də Xaçmaz, Yevlax, Şəki və İsmayıllıda təhsil işçilərinin sentyabr konfransları keçirilib.

Xaçmaz rayon Tarix-Diyarşunaslıq Muzeyində keçirilən Xaçmaz, Quba, Qusar, Şabran və Siyazən rayonlarının təhsil işçilərinin sentyabr konfransında təhsil nazirinin müşaviri Elnur Əliyev, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü və əməkdaşları, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İmam Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Məktəblərdə təbiye işinin təşkili, fəaliyyətin səmərəliliyinin artırılması, səmərəli yanşamlar, keyfiyyətin artırılması üsul və formaları, məktəblərdə təbiye işinin təşkili, fəaliyyətin səmərəliliyinin artırılması, təmayüləşmə və digər məsələlər barədə müzakirələr aparılıb, təhsil işçilərinin sualları cavablandırılıb.

Konfrans iştirakçıları ümumi təhsilin prioritət istiqamətləri, sertifikasiya, ümumi təhsilin təşkili və idarə olunması istiqamətlərində məlumatlandırılıb.

Konfrans müzakirələrlə davam etdirilib.

Sentyabrin 14-də Kürdəmir rayonu 1 nömrəli tam orta məktəbdə Kürdəmir, Ucar, Zərdab və Göyçay rayonlarının təhsil işçilərinin sentyabr konfransı keçirilib.

Konfransda Kürdəmir rayon İcra Hakimiyyəti başçısının vəzifəsinə müvəqqəti icra edən Ağalı Kərimli, Təhsil Nazirliyinin Lisey, gimnaziya və özəl ümumi təhsil müəssisələri ilə iş sektorunun müdürü Fuad Qarayev, qeyd edilən rayon təhsil şöbələrinin müdürü və əməkdaşları, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransda Təhsil Nazirliyinin Lisey, gimnaziya və özəl ümumi təhsil müəssisələri ilə iş sektorunun müdürü Fuad Qarayev adıçəkilən rayonların ötən tədris ili üzrə fealiyyəti, Bilsəvər liseyinin icraçı direktoru Bəhrəz Mehdiyev məktəb idarəetməsinin prioritətləri barədə çıxışları dinlənilib.

Daha sonra Təhsil Nazirliyinin Ümumi təhsilde məzmun, tədris və qiymətləndirmə şöbəsinin müdürü Vəfa Yaqublu, İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev, Təhsil İnstututu (ARTİ), Bakı Şəhəri üzrə Təhsil İdarəsinin (BŞTİ) əməkdaşları, sözügedən bölgələrin təhsil şöbələrinin müdürü, ümumi təhsil müəssisələrinin rəhbərləri iştirak ediblər.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Konfransı giriş nitqi ilə açan İsmayıllı rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavin Sevil Əhmədova, İsmayıllı rayon Təhsil Şöbəsinin müdürü Rövşən Əliyev konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

EKOLOJİ tərbiyyə biliklər

Sadiq QURBANOV,
Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar,
energetika və ekologiya komitəsinin sədri

Cəmiyyətdə ekoloji mədəniyyət səviyyəsinin yüksəlməsini şərtləndirən uğurlu yol

Bəşəriyyətin gələcəyi ekoloji mədəniyyətlə bağlıdır. Bu gün ekoloji problemlərin həlli vacib məsələlərdən biridir. Məlum olduğu kimi, antropogen faktor kimi insanın ətraf mühitə, ekologiya təsiri qədim zamanlardan mövcud olub. Dahi Nizami Gəncəvi əsərlərində təbiət - insan münasibətlərinə xüsusi diqqət yetirmişdir. Nümunə üçün qeyd etdiyimiz “Yeddi gözəl” poemasında ətraf mühitə münasibətlə bağlı çoxlu fikirlər vardır. Mütəfəkkir şair insanların təbiətə mənfi münasibətini kəskin şəkildə tənqid edir:

Bu vəhi, yurtıcı, divxislat insan
Səmimi dər dəyil, uzaq olandan!
Hər maral ovçunun ziilmindən qaçar,
Yurtıcı, vahşidir halə insanlar.
Çöldə şüx bir ceyran düşməyir ala,
İnsandan sığmur dağa, köhülə.

Müasir dövrümüzdə bu münasibətlər hələ tam formalşamamışdır. Belə ki, son iki əsrde insanın antropogen və texogen fealiyyətinin təsiri natiçəsində ətraf mühitin, onun amillərinin, təbii sərvətlərin, biosferin, ekosistemlərin, flora və faunanın normal ahəngi tama-mıile pozulmuş və çox ciddi ekoloji dis-balanca yaranmışdır. Müharibələr, etnik münaqışlər, terrorizm, kosmik tədqiqatlar, sənaye və neqliyyat tullantılıkları, kənd təsərrüfatında işlədilən zəhərli kimyəvi maddələr atmosferi, hidrosferi və litosferi çirkəndirməklə ekoloji tərəzənin ritmini tamamilə öz məhvərin-dən çıxarıb, onu kollaps və aqonuya vəziyyəti salmışdır. Bəşəriyyəti narahat edən ən qlobal problemlər siyahısında isə birinci iqlim dəyişmələridir de-sək, yanılımır. İqlim dəyişmələri üzrə ekspertlərin məlumatına görə, son 100 ilde antrapogen amillərin təsiri ilə Yer kürəsində orta temperatur 0.8 dərəcə artmışdır. Artmaya səbəb isə istilik effekti yaranan qazlardır (karbon, metan qazı, azot oksidi v.s.).

Elmi araşdırımlar onu göstərir ki, əgər insanlar, dövlətlər təbii fəlakətlərin (tufan, sel, qasırga, isti külək, daşqınlar, yanğınlar və s.) yaranmasına səbəb olan qaz emissiyalarının azaldılması ilə bağlı lazımı və effektiv tədbirlər görməsə 21-ci yüzyllikdə dünyanın illik orta temperaturu on azı 3 dərəcə yüksələ biler. Bunu-nun ağır neticələrini təsəvvür etmək isə o qədər də çatin deyil. Bu gün Çin döv-ləti emissiya üzrə dünya lideridir. Bu sa-hə üzrə bir statistikanı diqqətə çatdırmaq tam yerinə düşər. Belə ki, 2019-cu ilin

məlumatlarına görə, karbon dioksid ek-vivalentinde qlobal istixana emissiyalarında ilk 5 ölkə liderdir. Çin - 28%, ABŞ - 15%, Hindistan - 7%, Rusiya - 5%, Yaponiya - 3%. Hesablamalara görə, Azerbaycanın payı 0.15%-dir.

Bəs nə etməli? Axi bütün bunlar dünyadan inkişafı prosesində yaranır. Bu prosesi necə tənzimləməli?

Sadece hər kəs dərk etməlidir ki, dünyanın sabahının necə olacağı yalnız bidden aslıdır. Düşünürəm ki, bu prosesi longitmək, yavaşlaşdırmaq, durdurmaq mümkündür, bunun üçün, ilk növbədə, həm cəmiyyət, həm də fərd olaraq ekoloji mədəniyyətə yiyələnmək lazımdır. Bəs ekoloji mədəniyyət özü nadir? Hər seyden əvvəl “mədəniyyət” anlayışının birmənəli olmaması ilə farqlanən bir çox yanaşmalar var. Vikipediya tərifin mahiyyətini çox yaxşı əks etdirir: “ekoloji mədəniyyət- ümüməbəşəri insan mədəniyyətinin bir hissəsi, içtimai münasibətlər sistemi, insan və təbiət arasındakı əlaqəyə dair sosial və fərdi əxlaqi və etik normalar, baxışlar, münasibət və dəyərlər; insan cəmiyyəti ilə əbbi mühitin birlikdə yaşamasının harmoniyası; insan cəmiyyətinin təbii mühitə və ümumiyyətlə, ekoloji problemlərə münasibəti ilə həyata keçirilen insan və təbiətin ayrılmaz bir birləşmə mexanizmidir. Sade dillə desək, bunlar cəmiyyətin hər bir üzvünün düşüncələrində və hərəketlərində eks olunan ətraf aleme hörmətə bağlı köklü fikirlərdir. Eyni zamanda, ekoloji mədəniyyət insanların təbiəti, ətraf alemi və onların kainatdakı mövqeyini, bir insanın dünyaya münasibəti qiyətləndirmə səviyyəsindər.

Fərdin ekoloji mədəniyyəti isə sözün əsl mənasında “ana südü ilə udma”, təbii sərvətlərən rasional istifadə, ətraf mühitin qorunması üçün fərdi olan ekoloji qaydaların və tələblərin şüurlu şə-

yət səviyyəsinin yüksəlməsi gələcək neslin ekoloji tərbiyəsində və ekoloji biliklərə necə yiylənəməsindən asılıdır. Bu isə bütün insanlarda bəşəri mədəniyyəti təcəssüm etdirən mədəniyyətin sivil inkişaf forması və təhsil mühitinin formalşamasını, eyni zamanda, bütün xalqlardan mədəni inkişafın əsas istiqaməti kimi ekoloji təhsilin fasılısız inkişaf strategiyasını, konsepsiyasını, programını hazırlanması və həyatə keçirme-yini tələb edir. Ekoloji təhsilin ardıcıl və sistemli olması üçün bu prosesə səxsiyyətin formalşamasının ilk anlarından, əsərlərdən başlamaq lazımdır ki, onun da temeli məhə ailədə, məktəbə-qədər tərbiyə ocaqlarında, ibtidai siniflərə qoyulmaları, orta, orta ixtisas və ali məktəblərdə isə tamamilə formalşmalıdır.

Hazırda beynəlxalq aləmdə hamı belə bir fikirlə razılışır ki, insanlarda mədəniyyətin, sivilizasiyanın yeni növü - ekoloji mədəniyyət formalaşmalıdır. Öks təqdirdə, insanların təbiətə, onun sərvətlərinə mənfi münasibəti dayışmamayacak, əksinə, daha da derinleşəcəkdir. Bu gün insanların ekoloji mədəniyyətin, sivilizasiyamın, təfəkkürün, şüurun, tərbiyənin və təhsilin formalşaması artıq günün, dövrü tələbina çevrilmişdir. Ekoloji mədəniyyət teke təbiətə müəyyən baxışlar, onun sisteminin işlənilib hazırlanması demək deyildir. O, həm də konkret insan fealiyyəti ilə əlaqədardır. Cəmiyyətdə ekoloji mədəniyyət-

ət fikirlərimizin və arzu etdiklərimizin həyata keçməsi uzun bir prosesdir. Ekoloji maarifləndirmə və ekoloji mədəniyyətin diniyamızda formalşdırılması proseslərinin uğuru nöticələr ver-

məsi üçün hər bir dövlət öz qanunverici-liyində mütarəqqi addımlar atmalıdır. Bu, eyni zamanda, ölkələrin yerli haki-miyət və idarəciliq orqanlarının fealiyyət və emali işindən de xeyli asıldır.

Hər dövrde bizim üçün və bir çox ölkələrdə baş verən yeni fəlakətlər, məşğələlər, təhsil, yaşayış yerləri və ya cəmiyyətlər arasında ekoloji təbliğatın aparılması böyük ehtiyaclar var. Əhali bilsə ki, məşələrin, ağacların qırılması, yaşlılıqların möhv edilməsi hansı negativ ekoloji böhranlarla nəticələnir, zənnimlərim, onda bilinir. Bütün ekoloji “terrorçular” akademik Həsən Əliyevin qiymətli kələmünü eşitsələr, əsas da bed fealiyyətlərindən çıxınırlar: “Məşə sərvətimiz, var-dövlətimiz, məşətimizin bir hissəsidir. Məşə

olun yerde məhsulu yığmaqla qurtar-maz, xəstəlik olmaz. Yer kürəsinin bu yaşıl kəmərini birce an təsəvvür etmə-sək, demək, bəşər də yoxdu”.

Məşə habelə atmosferin oksigen “fabrik” idir, onun qırılması havada oksigen achiği - hipoksia tərəfdən, nəticədə ozon təbəqəsi zədəlenir, torpaq eroziya-ya, deflyasiyaya, degradasiyaya uğrayır, itirmir, şəkillər çökir, uçqunları, iqlim dəyişənlilikləri, güclü küləklər, qasıṛgalar, tūfanlar, quraqlıq, səhralaşma, inkişaf etdirə bilər. ... Bir hektar məşə, kol və ya şallıq sahəsi ildə 4.6-6.5 ton karbon qazı, 3.5-5.0 ton oksigen ixrac edir. Bitkilər havanı oksigenlə inkişaf etdirir və karbon qazını udur. Ağaclar əkilən sahənin hər hektarından bir ildə insan üçün xeyrli olan 30 kilograma qədər efir yağı buraxır. Bir hektar güc antropogen fealiyyətinin bir saat ərzində 200 kilogram buraxılan karbon qazını ağac və kollar udur. Yaşıl massivlərdə her ağac orta miqdarda bir il ərzində 30-40 kilogram, böyük çətiri olan ağacdən 68 kilograma qədər toz və başqa bərk hissəciklər udur. Orta ölçülü bir ağac gün ərzində üç adamın təməffüsü üçün lazım olan miqdarda sərbəst oksigen sintez edir. Ağac və kol bitkiləri havanı tullantı qazlardan təmizləyir, həm də səs və kuyudan xüsusiyyətlərinə malik olmaq üçün zıyanlı səs-ləri tənzimləyir. Ekoloji maarifləndirmə yolu ilə vaxtında məlumatlandırılınanlar, gümən ki, məşə “terrorçular” ilə birlikdə ekoloji cinayətdən əl çəkmək, iibrət dərsi götürmək məcburiyyətdə qala-caqlar.

Sonda, hər kəsi, bütün insanları sağlam dünyamızın olması namına ekoloji mədəniyyətin formalşaması prosesində aktiv olaraq iştirak etməyə çağırıram!

İcma əsaslı məktəbəqədər təhsil

2021/2022-ci tədris ilində

Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü və dəstəyi ilə həyata keçirilən “İcma əsaslı məktəbəqədər təhsil” layihəsi çərçivəsində 2021-2022-ci tədris ilində 55 rayon (şəhər) üzrə 700 məktəbdə 850 icma əsaslı məktəbəqədər təhsil qrupu fəaliyyət göstərəcək. Layihə təqribən 15000 nəfər 3-4 yaşlı usaqı təhsil edəcək.

776 tərbiyəçi-müəllimin işləyəcəyi layihə regionlarda yeni iş yerlərinin yaradılması, erkən yaş dövründə təhsil inkişafı və olçatanlılığı, eləcə də valideynlərin sosiallaşması və icma mədəniyyətinin formalşaması baxımdan xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

Sağirdlərimizin medal sevinci

38-ci Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında növbəti uğur

Kiprdə təşkil olunan 38-ci Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında iştirak edən məktəblilərimiz uğurlu nəticə göstəriblər. 18 ölkədən 108 məktəblinin virtual şəkildə qatıldığı yarışda komandamızın 2 üzvü gümüş medal, 1 üzvü isə həvəsləndirici mükafat qazanıb.

Belə ki, Təhsil Nazirliyinin tabeliyindəki Fizika, riyaziyyat və informatika təməyülli liseyin 10-cu sınıf şagirdi Fidan Qarayeva və Bakı şəhəri 220 nömrəli məktəb-liseyin 11-ci sınıf şagirdi Yusif Qasimov gümüş medal, Bakı şəhəri 72 nömrəli tam orta məktəbin 10-cu sınıf şagirdi Cavad İsmayılov həvəsləndirici mükafat qazanıb.

Məktəblilərimizi təbrik edir və yeni uğurlar arzulayıq!

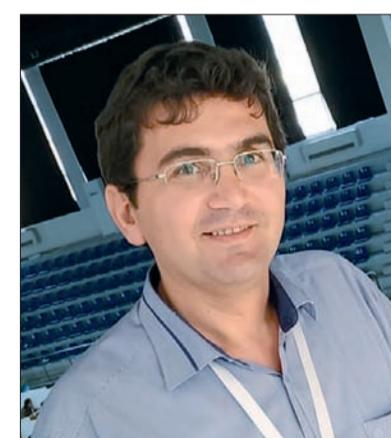
Təhsilin inkişafı namına

V qrant müsabiqəsinin qaliblərinin uğur hekayələri

Məlumdur ki, hər hansı təhsil sisteminin səviyyəsi onun müəllimlərinin yaradıcı fəaliyyəti, təhsilələrin dövrün kritik çağırışlarına müvafiq olaraq yüksək hazırlıqlı, peşəkar, XXI əsrin tənqidində düşünmə, kommunikasiya, komanda halında işləmək kimi zəruri bacarıq və səriştələrinə sahib fərdlər kimi yetişdirilməsi istiqamətində davamlı səylərindən asildir. Görünən odur ki, Azərbaycan müəllimləri öz fərdi bacarıq və ideyalarını təhsil sisteminin inkişafına sərf etmək iqtidarındadır və bu təşəbbüskarlıq son illərdə ölkəmizdə həyata keçirilən təhsildə inkişaf və innovasiyalar üzrə qrant müsabiqələrində də özünü bariz göstərməkdədir. 2017-ci ildən “Ümumtəhsil” və “fərdi” kateqoriyalar üzrə keçirilən müsabiqələr təhsil ictimaiyyətində maraqla qarşılanmaqdadır. Bu mənada cari ilədə keçirilmiş V QRANT müsabiqəsinin qalib gelmiş layihələri də aktuallığı ilə seçilir.

Arzu Süleymanova

Yaşar Seyidəliyev

Natiq Məhəmmədli

programında (kurikulumda) olan mövzuları keçmək də var.

Layihənin sonunda şagirdlər beynəlxalq coğrafiya olimpiadalarına düşən suallara cavab verə bilmək və çöl təcrübələrində tələb olunan bacarıqları alda edəcəklər. Layihənin məqsədi həm də Azərbaycandan coğrafiya fənni üzrə beynəlxalq olimpiadalarla komanda yaratmaq üçün metodologiya və bazanın təsəkküfidir.

Qeyd etmək istərdim ki, layihəmiz çox böyük və məsuliyyətli bir işi öz çıxınlarına götürmür. Bu məsuliyyəti layiqliyecə icra etmək və yerine yetirmek üçün biza dəstək verən hər kəso öz dərin təsəkkürumu bildirirəm.

“Məntiq oyunları”

Şəmkir şəhər Morul tam orta məktəbin tarix müəllimi Natiq Məhəmmədlinin müsabiqəyə təqdim etdiyi layihənin mövzusu və hədəfləri son dövrün realitələri baxımdan xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Layihə təhsilələrlə 72 nömrəli tam orta məktəbin X sınıf şagirdi.

tədris prosesinə marağımı artırmaq üçün mobil cihazlarda və tabletlerde işləyəcək interaktiv tədris resursunun yaradılması nozorda tutulub. Layihənin məqsədi bütün ölkə ərazisində məktəbəqədər hazırlıq mərhələsində olan inklüziv məktəb şagirdlərin bilikləri mənimsemələri üçün interaktiv tədris resurslarının təşkil etməkdir. Müəssisələrin destəyi ilə dövlət təhsil müəssisələrində istifadə edilən dərslik vəsaitlərinin strukturuna uyğun tədris vəsaitinin formalşdırılması, şagirdlərin bilikləri mənimsemələri üçün sadə və intuitiv dizaynın, android cihazlarda çalışacaq mobil tətbiqlərin yaradılması və onların tabletlərdə də işləklilikin tömən olunması, tədris vəsaiti üçün unikal kontentin qurulması, yaradılmış levazimatın störlərdə yerləşdirilməsi və tanıtımı qarşıya qoyulmuş əsas vəzifələrdir.

“Şagirdlərin Beynəlxalq Coğrafiya Olimpiadasına hazırlığı - III modul”

Bakıdakı 8 nömrəli məktəbin coğrafiya müəllimi, Beynəlxalq Coğrafiya Olimpiadasının (IGEO) ölkə üzrə təmsilçisi Yaşar Seyidəliyevin V QRANT müsabiqəsində qalib olmuş layihəsi də aktuallıq baxımdan diqqət çəkir. Belə ki, “Şagirdlərin Beynəlxalq Coğrafiya Olimpiadasına hazırlığı - III modul” layihəsi coğrafiyadan beynəlxalq müsabiqələr (iGeo və eGeo) hazırlıktılardır.

- 2020-ci ildə ilk dəfə olaraq Avropa Coğrafiya olimpiadasından (eGeo) iki bürünc medal gətirmişdir. Bu medallar ölkə təhsilsində beynəlxalq coğrafiya müsabiqəsində şagirdlər tərəfindən alda olunan illər medallardır. Məhz təhsildə qrant vəsaiti hesabına tömən olmuş hazırlıq dərsləri ilə ölkəmiz coğrafiya üzrə töməl edən məktəblilər ölkə təhsilsində coğrafiyadan ilk dəfə Avropa Coğrafiya Olimpiadasında (eGeo) uğur qazanıblar. Beynəlxalq coğrafiya olimpiadalarına hazırlıq davamlı prosesdir. Bu səbəblə bəzək olimpiadaya hazırlıq dərslərini sadəcə layihə müddəti ilə məhdudlaşdırır. Layihəmizin icra müddəti başa çatısa da, bəzək olimpiadada gününə dək dərslərimizi davam etdiririk. Coğrafiyadan xüsusi istədiyi ilə seçilən bölgə şagirdləri də bu imkandan yararlanıla biləcəklər. Beynəlxalq coğrafiya olimpiadalarına hazırlıq sahəsində böyük təcrübə və bazarla məlik olan layihəmizin əsas məqsədi iGeo və eGeo-da ölkəmiz təmsil edəcək şagirdləri müəyyən etmek və onların hazırlanmasını yüksək səviyyəyə çatdırmaqdır.

Beynəlxalq Coğrafiya Olimpiadasına hazırlıq dərsləri beynəlxalq coğrafiya kurikulumuna uyğun olaraq ingiliscə dilində keçirilir. Bu olimpiadalar üç hissədən ibarətdir: 1-cavabı yazılı olan test, 2-multimedya testi və 3-cöl işi. Layihəmizin vəzifələri arasında orta məktəbdə keçilməyən mövzuların tədrisi, cöl işi vərdislərinə yiyələndirmək, coğrafiyadan istədiyi olan şagirdləri iGeo və eGeo-da tələb olunan praktik təcrübələrə hazırlamaq və cöl işlərinin aparılma qaydasını öyrətmək, coğrafiya üzrə ölkə təhsil kurikulum standartlarında olmayan, iGeo və eGeo-nun

Şəmkir rayonunun 10 ümumi təhsil müəssisəsinin VI, VII və VIII sinif şagirdləri arasında birmərhebəli məntiq imtahanı təşkil etmək və bu imtahanın on yüksək nəticə göstərmiş 40 nəfər şagirdə 2 ay boyunca məntiq təlimləri keçməkdir. Layihənin sonunda ise bu 40 şagird arasında “Qaliblərin qalibi” adlı müsabiqə keçirək nəzərdə tutulub. Layihənin əsas hədəfi məntiqi təfəkkürün inkişafı olsa da, eyni zamanda şagirdlərin boş vaxtlarının səmərəli təşkili, müəyyən bilik və bacarıqların qazanmasına kömək etmək, eyni zamanda onların Respublika fənn müsabiqələrinə hazırlasmalarına dəstək olmaqdır. Ümumilikdə, layihədə 500 nəfərdən artıq şagirdin iştirakı nəzərdə tutulub. Qısa zamanda layihənin eyniadlı sosial media hesabı yaradılacaq.

Oruc MUSTAFAYEV

“Qarabağımızı daha yaxşı tanıdıq”

Bu günlərdə Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı, Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkışaf” İctimai Birliyi və Kapital Bankın əsas dəstəyi ilə “Azərbaycan üçün Öyrət” təhsil programı çərçivəsində Qarabağın müxtəlif bölgələrindən olan şagirdlər üçün “Təhsil Avtobusu - Qayıdış” layihəsi həyata keçirilib. Layihənin rəhbəri Ülviiyyə Axundovanın sözlərinə görə, əsas məqsəd korporativ sosial məsuliyyət çərçivəsində təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsində ictimaiyyətin iştirakına imkan yaradılması, şagirdlərin şəxsi inkişafına stimul vermək, həyata fərqli baxış və dünyagörüşünün formallaşmasına təsir etməkdir. Bundan başqa, şagirdlərin təhsilə olan marağının artmasına şərait yaratmaq və onları qayış prosesinə adaptasiya etmək də əsas məqsədlərdəndir.

“Təhsil Avtobusu - Qayıdış” layihəsinin iştirakçıları olan qarabağlı şagirdlərin təəssüratları

Layihədə 50-dən çox məktəbdən 198 şagird iştirak edib

“Təhsil Avtobusu-Qayıdış” layihəsi üümilikdə 50-dən çox məktəbi və 198 şagirdi əhatə edib. Layihə çərçivəsində işgaldan azad olunan bölgələrin (Şuşa, Ağdam, Kəlbəcər, Xocalı, Xocavənd, Laçın, Cəbrayıł, Qubadlı, Zəngilan, Füzuli) şagirdlarının yaşadığını və təhsil aldığı rayonların marşrutu üzrə (Bakı-Sumqayıt-Sabirabad-Ağcəbədi-Berdə-Gəncə-Oğuz-Bakı) səfər edilib.

Şagirdlər üçün layihə çərçivəsində Qarabağ mövzuları əsasında incəsənet və yaradıcılıq, peşə, sağlamlıq, debat və natiqlik, sosial sahibkarlıq, şəxsi inkişaf istiqamətlərində təlimlər və “Nə? Hərada? Nə zaman?” intellektual yarışı keçirilib. Təhsil avtobusunda 8 gün ərzində 1500 kilometrdən çox yol qət edilib. Orta göstəricisi zəif və orta olan şagirdlər üçün fərqli və öyrədici təlim programı, intellektual yarışlar təşkil olunub.

“Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strate-

giyası”na uyğun həyata keçirilən layihə keyfiyyətli təhsil üçün bərabər imkanların yaradılmasına xidmət edən təhsil programıdır.

“Təhsil Avtobusu-Qayıdış” layihəsi Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı, Heydər Əliyev Fondunun “Regional İnkışaf” İctimai Birliyi və Kapital Bankın əsas dəstəyi, “Vətəndaş Cəmiyyətində Debat” İB, “Qarabağa dönüş” İctimai Birliyi, Vitam Reklam və İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin dəstəyi, Spatrix, Azərbaycan İntellektual Klublar Assosiasiyası,

Asmart yaradıcılıq mərkəzi, Azərbaycan Skautlar Assosiasiyası, “Bir” Tələbə-Könüllü programı, Kids Inc., programı, SABAH qrupları, Edumap Təhsil portal tərəfdəşlığı ilə baş tutub.

Qeyd edək ki, “Təhsil Avtobusu” yay məktəbi “Azərbaycan üçün Öyrət” Milli Təhsil Programının respublikamızın müxtəlif şəhər və rayonlarını əhatə edən təhsil marafonudur. 2016, 2017, 2018, 2019-cu illərdə keçirilən “Təhsil Avtobusu” yay məktəbi nəticəsində 8500

km yol qət edilmiş, Bakı və 17 bölgənin 32 şəhər və 75 kənd-qəsəbə məktəbi, 22 ali və orta ixtisas təhsil müəssisəsinin 750-dən çox tələbəsi celb edilmiş, təlimçi və ekspertlər tərafından 250 akademik saatdan çox təhsil proqramları və komanda-öyrədici oyunları keçirilmişdir.

“Təhsil Avtobusu-Qayıdış” layihəsində iştirak edən şagirdlər təəssüratlarını bizimlə bölüşüb.

“Qarabağa səfərimiz maraqlı keçdi”

Əslən Kəlbəcərdən olan hazırda paytaxtın 95 nömrəli tam orta məktəbində təhsil alan Əfruz Zamanlı layihə çərçivəsində dostları ilə çox somorəli zaman keçirdiyini bildirib: “Mənim valideynlərim Kəlbəcər rayonunun Keşlə kəndindəndir. Doğma yurdumuz haqqında valideynlərim həmişə ürək ağrısı ilə səhəb açırdı. Allaha şükürler olsun ki, torpaqlarımız işğaldan azad olundu. Təhsil Avtobusu vasitəsilə Qarabağa səfərimiz çox maraqlı keçdi. Buradakı təlimlər zamanı müəllimlərdən çox şey öyrəndik.

Onların sayesində Qarabağımızı da- ha yaxşı tanıdıq. Burada bize kömək edən, bizimlə birlikdə maraqlı və faydalı zaman keçirən layihə heyətinə çox təşəkkür edirəm.”

“Yaxşı ki, mən də Təhsil Avtobusunun bir iştirakçı oldum”

Şuşa şəhər 19 nömrəli tam orta məktəbin şagirdi Humay Veliyeva da “Təhsil Avtobusu” layihəsində iştirak edən şagirdlərdəndir. O, layihəyə qoşulduğu üçün özünü şanslı hesab etdiyini deyir: “Biz burada bir çox təlimlər keçdik. Əsasən sohñədə düzgün danışmaq, çıxış etməyi, özümüzü sevməyi, dəyər verməyi və incəsənəti öyrəndik. Bütün müəllimlərimə, təlimçilərimə təşəkkür edirəm. Yaxşı ki, mən də Təhsil Avtobusunun bir iştirakçı oldum”.

“Köynəklərimizə “Xarı bülbü” şəkillərinin çəkilməsi daha çox xoşuma gəldi”

Xocalı rayonu Kosalar kənd tam orta məktəbin şagirdi Nərimin Quliyeva da layihənin iştirakçısı olmaqdan məmənnüllüq hissi keçirdiyini bildirib: Layihə çərçivəsində keçirdiyim günləri heç vaxt unutmayacağımdır. Bizə bu imkanları yaranan təşkilatçılar xüsusi təşəkkürümüz bildirirəm. Doğma torpaqlarımızı gəzmək, görmək bizim üçün çox xoş oldu. Bundan başqa, burada həm öyrəndik, həm də əyləndik. Köynəklərimizə “Xarı bülbü” şəkillərinin çəkilməsi daha çox xoşuma gəldi. Ümid edirəm ki, növbəti illərdə bu kimi layihələr işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda reallaşar”.

Niyazi RƏHİMOV

“Karaoke...”

Tariel MƏMMƏDOV,

Əməkdar incəsənət xadimi, sənətşünaslıq doktoru, professor, Bakı Musiqi Akademiyasının “Azərbaycan ənənəvi musiqisi və müasir texnologiyalar” kafedrasının müdürü, “Musiqi dünyası” jurnalının baş redaktoru

Təhsil prosesinin humanistləşdirilməsi üzrə dərs vəsaitləri və elektron resurslar

Müasir texnologiyalar vasitəsilə Azərbaycanın mədəni sərvətlərinin qorunması və gələcək nəsillərə ötürülməsi, Azərbaycan xalqının mədəni irsi ile bağlı aktual maarifçilik və təhsil problemlərinin həlli, respublikanın əhali arasında mədəni maarifçilik sahəsində yeni didaktikanın tətbiqi üçün texniki vasitələrin işlənilməsi milli musiqi mədəniyyətimizin inkişafı baxımından önemlidir. Müasir şəraitdə ənənəvi mənəvi mədəniyyət milli özünü identifikasiya vasitəsi kimi, insanın tərbiyesi və ahəngdar inkişafı üçün bəhərli zəmən kimi çıxış edir. Bu mənənədə onun qorunub saxlanılması, bərpa olunması, zənginləşməsi və manalandırılması olduqca vacib cəhətdir. Bu gün dünya məkanında ictimai gerçəklilik şəraitində baş veren globalizasiya və interaktiv proseslər ona getirib çıxarır ki, insanlar bəzən özünü “itirir”, özünəməxsus tarixi-mədəni köklər itirir. Qloballaşma və ya antiqloballaşma problemlərini detallı şəkildə dərindən dərk etmək o qədər də vacib deyil, əslində bu cəhəti qavramaq zəruridir: bizim sivilizasiyanın sabit inkişafı istisnasız olaraq, mədəni rəngarəngliyin qorunub saxlanılması şəraitində mümkündür.

Maddi və mənəvi sənədlemenin tarixi abidlərində hekk olunmuş mədəni təbəqələrin mozaikliyi və rəngarəng koleydoskopluğu şəraifində Azərbaycanın çıxışlanması fenomeni xalq etnogenezində öz əksini tapır, belə ki, xalq beddi yaradılığının en müxtəlif sahələrində nadir dəyərlərin yaradıcısıdır və bu sahələrdən biri də klassik poeziyadır.

Azərbaycan klassik poeziyası minnillik boyu inkişaf və tekniləşmə yolu keçmişdir. O, Azərbaycan xalqının çoxəsrlik tarixi ilə six əlaqədə, xalq poetik müsələləri yaradılığının şifahı forma və janrların başlayaraq, Orta əsrlər dövrünün ilk yazılı fərdi-müəllif poetik əsərlərinə, eləcə da şeir yaradılığının sahəsində müasir beddi axtarışlara qədər nizamlı şəkildə sistemləşdirilmiş, kristallaşaraq cılalanmış və hərtərəfli surətdə inkişaf etdirilmişdir.

Azərbaycan poeтик mədəniyyəti özünəməxsus seçilmiş söz quruluşunda monuməntallıq, arxitektura baxımından daqiq düzüllüş, onun keçmişdə və inдиki dövrde yaşarlığı iki ölçüdə kodlaşdırır: bir tərəfdən, “kollektiv yaddaş”, “mədəni yaddaş” kimi terminlərin köməyi ilə, digər tərəfdən, - poetik əsrlərin janr-obraz zənginliyi və rəngarəngliyi vasitəsilə. Bunlar hər zaman yaradıcı insanın həyatında və mösətində etik, əxlaqi, mənəvi, eləcə də estetik və humanist cəhətlər diqqəti yönəldərək, olduqca qabarlıq surətdə nümayiş etdirir.

Bütün yuxarıda deyilən cəhətlər “Karaoke. Klassik Azərbaycan poeziyası” neşrində geniş işıqlandırılır. Bu, Azərbaycanın ümumtəhsil məktəbləri üçün nəzərdə tutulmuş ilk metodik vəsait olub, müasir informasiya-kompüter texnologiyalarının istifadəsi ilə, məkan-zaman məşhuminun, bizim eranın VII əsrindən başlayaraq, XX əsrin sonlarına kimi tarixi-xronoloji sahənin geniş əhətə olunması ilə materialın didaktik sistemləşdirilmiş nümunəsidir. Həm çap şəklinde, həm də elektron - DVD disk şəklinde təqdim olunan bu nəşrdə, Azərbaycan xalq yazıcısı Anarın sözləri desək, “Azərbaycan poeziyasının inciləri toplanmışdır”.

Əgər xalq mahnıları, Azərbaycan bəstəkarlarının klassik romansları və mahnıları kompleks, polifunksional metod nöqtəyi-nəzərində şəxsiyyətin və ümumilikdə məktəb kollektivinin imkanlarının feallaşdırılması demək olar ki, öz məqsədine çatmış seviyyədədir. Poeziya karaokesi isə faktiki olaraq, yuxarı sınlarda edəbiyyat dərslerində Azərbaycan poeziyasının klassik nümunələrinin qarvanılması və öyrənilməsi baxımından ilk təcrübədir.

Haqqında danışdığımız nəşrin metodoloji

əsasına müraciət edərək, bu cəhətləri qeyd etməliyik:

1. Azərbaycan klassik poeziyasının 100 nümunəsinin karaoke janrında təqdim olunması adəbiyyat dərslerində bədii poetika xas olan leksik ifadələrin, grammatik xüsusiyyətlərin və fonetik vərdişlərin özünəməxsus şəkildə integrasiya olunmuş materialdır.

2. Buradakı nümunələr məzmun və mövzu baxımından tədris planı ilə üzvi surətdə bağlı olub, bu və ya digər poetik əslubun, ənənələrin, yaranması dövrü ilə bağlı, Azərbaycan poetikasının xüsusiyyətləri, onun mədəni daşıyıcıları və yaradıcıları haqqında əlavə məlumat kimi deyərləndirilir biler.

3. Poeziya karaokenin ümumestetik və tədrisə bağlı istiqamətləri ifadə olunan poetik mətnin obrazlı qarvamlamasına yardım edir, onun motivasiyası baxımından yaddaşqalan olmasına tömən edir, poetik misralar arasında quruluş-məna, temp, metro-ritmik qarşılıqlı əlaqələrini təşkil edir.

Beləliklə, Azərbaycan klassik ədəbiyyat dərslerində karaokedən istifadə olunması poetik materialın öyrənilmesi və istifadə baxımından yeni imkanları öncək ki, bu da oxumanın, musiqi müşayiətinin və videoqrafik materialın sintezi ilə bağlıdır.

Ösəs məsələ ondan ibarətdir ki, bununla bizim mənəvi ərismiz qorunub saxlanılır, biz isə canlı surətdə Azərbaycan xalqının çoxəsrlik ədəbi-bədii söz abidələrinin sonrakı nəsilərə ötürülməsi imkanı əldə edirik. Müəllifin təqdim etdiyi metodika üzrə sistematiq mövqul olmaqla, sizin musiqi eşitmə qabiliyyətinizin, ritmik təşkili hissiyatınızın, hem şeir, hem də musiqi müşayiəti baxımından inkişaf etdirilməsi tömən olunur, oxuma vərdişləri, dil daşıyıcısı rejimində sərbəst ifadənin tempi möhkəmlənir, Azərbaycan poeziyasının klassik nümunələrinin oxunmasında aktyor ustalığı və melodeklosiya bacarığı inkişaf etdirilir.

Cənəfli baxımdan Avropa və Asiya qitələrinin sərhədində yerləşən müasir demokratik Azərbaycan tarixi keçmişinə görə müxtəlif sivilizasiyaların - Əhəməni-Sasan-Səlcuq, roma-Bizans, Skif-Xəzər, Türk-Oğuz - qovuşduğu yerləşir.

Azərbaycan etnosunun tarixini izləsək, görərik ki, ölkənin bütün əhalisinin 90 faizini təşkil edən azərbaycanlılardan başqa, əsrlər boyu bu etnosun formalşamasında və təşəkkülündə müxtəlif azsaylı xalqlar, etnik və milli əqrupalar iştirak etmişdir. Onların arasında altı ailəsinin türk qoluna aid olan azərbaycanlılar, tatarlar, məhsəti türkleri, hind-avrov-

II yazı

pa dil qrupuna aid - tatlar, talyşlar, dağ yəhudiləri, kürdlər; Qafqaz dil qrupuna aid - udinlər, lezgiler, avarlar, saxurlar, buzuqlar, ingiloylar, qızıqlar, xinalıqlılar; slavyan dil qrupuna aid - ruslar, molokanlar, ukraynalılar və b. qeyd olunmalıdır.

Müasir Azərbaycan polietnik dövlətdir və respublikanın rəhbərliyinin balanslaşdırılmış siyasetinin əsas məqsədlərindən biri dövlətin polietnik kütülesinin - ölkənin mədəni genofondunun determinantının qorunub saxlanmasından ibarətdi ki, bu da özündə etnik mədəniyyətin dil, xalq incəsənoti, xalqın maddi mədəniyyəti, adət və ənənələri, etika və tərbiyənin enənəvi sistemini və s. canlılaşdırır.

Azərbaycanda özünəməxsus “etnik renessans” Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, ümummilli lider Heydər Əliyevin 1993-cü ildə verilmiş sərəncamı ilə başlamışdır. Sərəncamda azzayıf etnosların təhsil, matbat, mərkəzi televiziya və raadioda xüsusi verilişlər buraxılışı, bərabərlik və tərəfdaşlıq, həmrəylik və ədalətlilik, toleranlıq və vəcdanlılıq hüquqlarına malik olması daqiq şəkildə göstərilmişdir. Bu sərəncamın uğurla həyata keçirilməsi sayında yeni Azərbaycanın vətəndaşının bugünkü təfəkkürü üç komponentin vəhdətindən ibarətdir: öz etnosuna mənşəblər həlqə (ister azerbaycanlı, tatar, talyş, rus və başqaları olsun), öz milli ənənələrinə və öz xalqının tarixinə məhəbbət və hörmət, milli dillər və milli mədəniyyətin öyrənilmesi meyilleri; çoxmilletli Azərbaycan cəmiyyətinə mensubluq hüququ və nəhayət, dünya birliyinə mənşəblər həlqə və çoxmilletli ölkəsinin deyil, bütün dünyadan taleyi gərə məsuliyyət daşımaq. Yəqin ki, elə bir xalq yoxdur ki, etnik mədəniyyətin qorunması və inkişafı problemi ilə üzülməsin. Ümumi məqsəd, məlum olduğu kimi, birləşdirir.

Bizim əsas məqsədlərimiz - yeni biliklər lo zənginləşrək, milletlərin və onun mədəniyyətinin qorunması, əvvəlki nəsillərin topladığı biliklərin gelecek nəsillər üçün qorunmasını tömən etmək və s. ibarətdir. Azərbaycan xalqların rəngarəng və çoxcəhətli musiqi folkloru - zəngin mənəvi əsər, öz kökləri ilə əsrlərin və minilliklərin dərinliklərinə gedir.

Azərbaycanda multikulturalizm dövlət siyaseti olub, xalqların və dini icmaların dostluq və məhrəbən qonşuluq şəraitində birgə yaşayışını tömən etmək və s. ibarətdir. Azərbaycan xalqların rəngarəng və çoxcəhətli musiqi folkloru - zəngin mənəvi əsər, öz kökləri ilə əsrlərin və minilliklərin dərinliklərinə gedir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev öz çıxışında qeyd etmişdir ki, “Azərbaycanda bütün xalqlar dostluq, qardaşlıq, həmrəylik şəraitində yaşayır və bu 44 günlük mühərribə bir dəha onu göstərdi ki, ölkəmizdə milli birlik, milli həmrəylik vardır. Tesadüfi deyil ki, birinci festivalda Azərbaycanda yaşayan xalqların nümayəndələri çıxış edəcəklər və bir daha biz bütün dünyaya buradan - Şuşadan, qədim torpağımızdan mesaj veririk”.

“Rəqəmsal bacarıqlar” – 2021/2022-ci tədris ili

2021-2022-ci tədris ilində “Rəqəmsal bacarıqlar” layihəsi ölkəmizin 16 şəhər və rayonunu əhatə edəcək. Layihəyə Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Şəki, Şirvan, Şamaxı, Lənkəran, Bileşəvar, Mingəçevir, Xaçmaz, Yevlax, Sabirabad, Salyan, Şəmkir, Göyçay, Şabran şəhər və rayonları üzrə 250 məktəbdə tədris alan 190 min şagirdin calb olunacağı gözlənilir. Həmçinin layihə üzrə tədris prosesində 1500-dən çox müəllim heyəti iştirak edəcək.

Qeyd edək ki, 2017-2018-ci tədris ilindən etibarən təhsilənlərin İKT bacarıqlarına dərindən yiyələnməsi, onların informasiya məkanında məqsədönlü fealiyyətinə nail olunması, rəqəbatqabiliyyəti və məntiqi düşüncə tərzinə malik şəxslər kimi formalşamasını tömən etmək məqsədilə ümumtəhsil məktəblərində “Rəqəmsal bacarıqlar” layihəsinin tətbiqinə başlanılıb.

Uşaq-gənclər idman məktəblərinin yetirmələri uğurlu nəticələr əldə edib

4-11 sentyabr 2021-ci il tarixlərində Rusiya Federasiyasının Kazan şəhərində keçirilən birinci MDB Oyunlarında Təhsil Nazirliyi sisteminde fealiyyət göstərən uşaq-gənclər idman və şahmat məktəblərinin 32 idmançısı milli yığma komandanın tərkibində idmanın yeddi növündə ölkəmizi layiqincə təmsil edib.

Belə ki, sərbəst güləş, sambo, cüdo, boks, stolüstü tennis, karate, badminton idman növleri üzrə yarışlara qatılan idman məktəblərinin yetirmələrindən 3 nəfər qızıl, 8 nəfər gümüş, 15 nəfər bürünc medal qazanıb.

Qeyd edək ki, birinci MDB Oyunlarında Azərbaycan yığma komandası 13 idman növündə 127 idmançı ilə təmsil olunub.

15-i qızıl, 16-sı gümüş, 29-u bürünc olmaqla 60 medalla yarışları başa vuran yığma komandamız 9 ölkə arasında medal eyarında 4-cü, medal sayında 5-ci yeri tutub.

11-19 sentyabr 2021-ci il tarixlərində Serbiyanın Belqrad şəhərində keçirilən Dünya Məktəblilərinin idman Oyunlarında cüdo və karate idman növleri üzrə yarışlar başa çatıb.

Həmin oyunlarda Azərbaycan yığma komandasının tərkibində ölkəmizi təmsil edən “Təhsil” Respublika idman Mərkəzinin 10 nömrəli uşaq-gənclər idman məktəbinin cüdo idman növü üzrə idmançıları Həsən Qurbanlı 34 kq, Əhməd Rüstəmov 46 kq, Hüseyn Eyvazlı 66 kq çəki dərcələrində III yero layiq görülləb.

Karate idman növü üzrə yarışda “Təhsil” Respublika idman Mərkəzinin 6 nömrəli Ixtisaslaşdırılmış olimpiya ehtiyatları uşaq-gənclər idman məktəbinin yetirmələrindən Ramilə Heydərova, Orxan Musayev II yeri, “Təhsil” Respublika idman Mərkəzinin 9 nömrəli uşaq-gənclər idman məktəbinin idmançılarından Pervin Hüseynzadə II yeri, Sunay Kazımlı, Cavidan Cəlilzadə III yeri tutub.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi

Naxçıvan Dövlət Universiteti

aşağıdakı dekan və kafedra müdürü vəzifələrini tutmaq üçün müsabiqə

ELAN EDİR

Fakültə üzrə dekan vəzifəsini tutmaq üçün

1. Fizika-riyaziyyat

Kafedra üzrə kafedra müdürü vəzifəsini tutmaq üçün

1. Azərbaycan dili və ədəbiyyatı

2. Kimya

3. Ümumi riyaziyyat

4. İnformatika

5. Təmel tibb fənləri

6. İngilis dili və metodika

7. Elektronika və informasiya texnologiyaları

8. Rus və şərqi dilləri

9. Təsviri incəsənət

10. Fəlsəfə və sosial iş

11. Əczaçılıq və biokimya

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Kollegiyasının 15 noyabr 2017-ci il tarixli 5/5 sayılı Qərarın ilə təsdiq edilmiş "Ali təhsil müəssisələrində kafedra müdürü, dekan və dekan müavini vəzifələrinin tutulması Qaydaları"na əsasən müsabiqədə iştirak etmek üçün sənədlər bu elan qəzetdə dərc olunduğu gündən bir ay müddətinədək qəbul edilir. Sənədləri rektorun adına yazılmış orızo ilə birləşdikdə aşağıdakı ünvanla göndərmək lazımdır.

Ünvan: Naxçıvan şəhəri, Universitet şəhərciyi
Naxçıvan Dövlət Universiteti
Telefon: (036) 545-23-66

REKTORLUQ

"AZƏRBAYCAN MÜƏLLİMİ"

Qəzet 1934-cü ildən çıxır
Baş redaktor

Sarvan İbrahimov

538-21-55

Mühasibatlıq

539-67-74

Reklam və elanlar

539-20-77 (tel/faks)

Ünvan: AZ-1100, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə 23 M, Mətbuat Evi, 5-ci mərtəbə

Qəzet "Azərbaycan müəllimi"nin kompüter mərkəzində yığılın
və "Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzet hər həftənin cümlə günü çıxır

Bank hesabımız

Azərbaycan Beynelxalq Bankı Şərifzadə filialı

Kodu: 805142 VÖEN: 9900001881

M/h: AZ 03 NABZ 0135010000000002944

S.W.I.F.T.: IBAZAZ 2X

"Azərbaycan müəllimi" qızəti redaksiyası

Hesab № AZ80 IBAZ38060019443164986350

VÖEN: 1300397831

Lisensiya № 022327, İndeks: 0003, Tiraj 4017 Sifariş 1732**Məsul növbəti:** O.Mustafayev

Etibarsız sayılırlar

Asaf Zeynalı adına Bakı orta ixtisas musiqi məktəbini
1994-cü ildə bitirmiş İbrahimova Lala Novruzeli qızına verilmiş
AB-II-025078 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İmişli rayon Hacımuradlı kənd tam orta məktəbi 2003-cü ildə
bitirmiş İbışov Elnur Əzizulla oğluna verilmiş A-657624 nömrəli
orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kürdəmir rayon Çaylı kənd tam orta məktəbi 2000-ci ildə
bitirmiş Şükürov Eldəniz Səməndər oğluna verilmiş A-461964
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Dövlət Universiteti tərəfindən 2018-ci ildə Həmidova
Aygül Asım qızına verilmiş A-049489 nömrəli bakalavr diplomu
və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qərb Universiteti tərəfindən 2000-ci ildə Haqverdiyev
Elçin Tahir oğluna verilmiş A-62151 nömrəli bakalavr diplomu
və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti tərəfindən 2004-cü
ildə Haqverdiyev Elçin Tahir oğluna verilmiş MNA-014119
nömrəli fərqlənmə magistr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Kəlbəcər rayon 23 nömrəli tam orta məktəbi 2021-ci ildə
bitirmiş Məmmədov Elşən Asif oğluna verilmiş E-408119
nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Lerik şəhər 1 nömrəli Texniki Fənlər Təməyülli Liseyi
2006-ci ildə bitirmiş Abdullayev Oruc Helman oğluna verilmiş
B-303552 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 5 nömrəli tam orta məktəbi 2007-ci ildə bitirmiş
Əliyeva (Mirzəyeva) Zəminə Ağə Əli qızına verilmiş B-369204
nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Bakı şəhər 179 nömrəli tam orta məktəbi 2017-ci ildə bitirmiş
Əliyeva (Mirzəyeva) Zəminə Ağə Əli qızına verilmiş B-369204
nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Bakı şəhər 14 nömrəli tam orta məktəbi 1992-ci ildə
bitirmiş İsgəndərova Janna İsləm qızına verilmiş A-198403
nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Masallı şəhər 3 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2003-
ci ildə bitirmiş Nağıyeva Günel Ələm qızına verilmiş 710778
nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Masallı rayon Yeddiyomaq kənd 2 nömrəli tam orta məktəbi
2017-ci ildə bitirmiş Əshədov Rahmən Nizam oğluna verilmiş E-
075298 nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Bədən Tərbiyəsi və İdman Akademiyası tərəfindən 1999-cu ildə Suanverdiyeva Güney
Tariyel qızına verilmiş A-039302 nömrəli diplom itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Şəhur rayon Alişar kənd tam orta məktəbin IX sinfini 1992-
ci ildə bitirmiş Əlizadə (Əliyev) Qabil Eyvaz oğluna verilmiş
565038 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Goranboy rayon Nizami kənd tam orta məktəbi 2006-ci ildə
bitirmiş Şahgoldiyeva (Aslanova) Güney Aqil qızına verilmiş B-
337834 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Laçın rayon Kaha kənd tam orta məktəbi 2019-cu ildə
bitirmiş İsmayılova Bafta Asof qızına verilmiş E-258034 nömrəli
tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəmkir rayon Qaranüy kənd ümumi orta məktəbin IX sinfini
2016-ci ildə bitirmiş Qasimov İlkin Söhrət oğluna verilmiş A-
696363 nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Şəmkir rayon Çaparlı kənd tam orta məktəbin IX sinfini
1995-ci ildə bitirmiş Hacıyeva (Kərimova) Kənül Xanlar qızına
verilmiş 188 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında şəhadətnamə
əvəzi arayış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı Qida Sənayesi Kolleci tərəfindən 2013-cü ildə
Şərifova Şəfiqə Fərman qızına verilmiş AA-039211 nömrəli
fərqlənmə subbakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Oğuz şəhər E.Abdullayev adına tam orta məktəbin IX sinfini
1992-ci ildə bitirmiş Nurəddinov Zaur Cəfər oğluna verilmiş A-
733100 nömrəli ümumi orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

2 nömrəli Bakı Baza Tibb Kolleci tərəfindən 2011-ci ildə
Əliquliyeva (Əkbərova) Gülnar Qədirəqə qızına verilmiş BB-II-
115800 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı 1 nömrəli tibb məktəbi tərəfindən 2006-ci ildə
Məmmədova Nurənə Rasim qızına verilmiş BB-II-034261
nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sabirabad rayon Ətçələr kənd tam orta məktəbi 1995-ci
ildə bitirmiş Əkbərova Nəriman Ələm oğluna verilmiş A-672
nömrəli arayış itdiyi üçün etibarsız sayılır.

İmişli rayon Otuzki kənd tam orta məktəbi 2000-ci ildə
bitirmiş Səmədov İftixar Bahadur oğluna verilmiş A-367030
nömrəli orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sabirabad rayon Türkədi kənd tam orta məktəbi 2019-cu
ildə bitirmiş Niftaliyeva Züleyxa Zaur qızına verilmiş B-214329
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 94 nömrəli tam orta məktəbi 2021-ci ildə
bitirmiş Quliyeva Aydan Firuz qızına verilmiş E-446169 nömrəli
fərqlənmə attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Quba rayon Təngəaltı kənd tam orta məktəbi 1993-ci ildə
bitirmiş Əliyev Fərız Fəyzəy oğluna verilmiş B-052111 nömrəli
attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Kəlbəcər rayon 38 nömrəli tam orta məktəbi 2016-ci ildə
bitirmiş Orucova Fidan Ramiz qızına verilmiş A-542089 nömrəli
attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Maliyyə İqtisad Kolleci tərəfindən 2002-ci
ildə Babayeva (Vahidova) Halimə Məlikdadaş qızına verilmiş
AB-II-079488 nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 32 nömrəli tam orta məktəbi 2002-ci ildə
bitirmiş Straşkova Lidiya Viktorovnaya verilmiş A-587658
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Tibb Universiteti tərəfindən 2010-cu ildə
Əfəndiyeva Gülnar Rafiq qızına verilmiş internatura vəsiqəsi
itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 247 nömrəli tam orta məktəbi 2003-ci ildə
bitirmiş Hüseynova Şəlalə Vəli qızına verilmiş A-646564
nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Bakı Türk Anadolu Liseyini 2006-ci ildə bitirmiş
Əğasıyeva (Yörük) Laş Telman qızına verilmiş B-261943
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 285 nömrəli tam orta məktəbi 2004-ci ildə
bitirmiş Quliyeva (Hüseynova) Nigar Ramiz qızına verilmiş A-
751484 nömrəli tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün
etibarsız sayılır.

Azərbaycan Müəllimlər İnstitutunun Şəki filialı tərəfindən
2004-cü ildə Abdullayeva Gülnarə Fərrux qızına verilmiş B-
019514 nömrəli bakalavr diplomu və əlavəsi itdiyi üçün etibarsız
sayılır.

Bakı şəhər 193 nömrəli tam orta məktəbi 2012-ci ildə bitirmiş
İsmayılov Xəyal Arif oğluna verilmiş A-099812 nömrəli attestat
itdiyi üçün etibarsız sayılır.

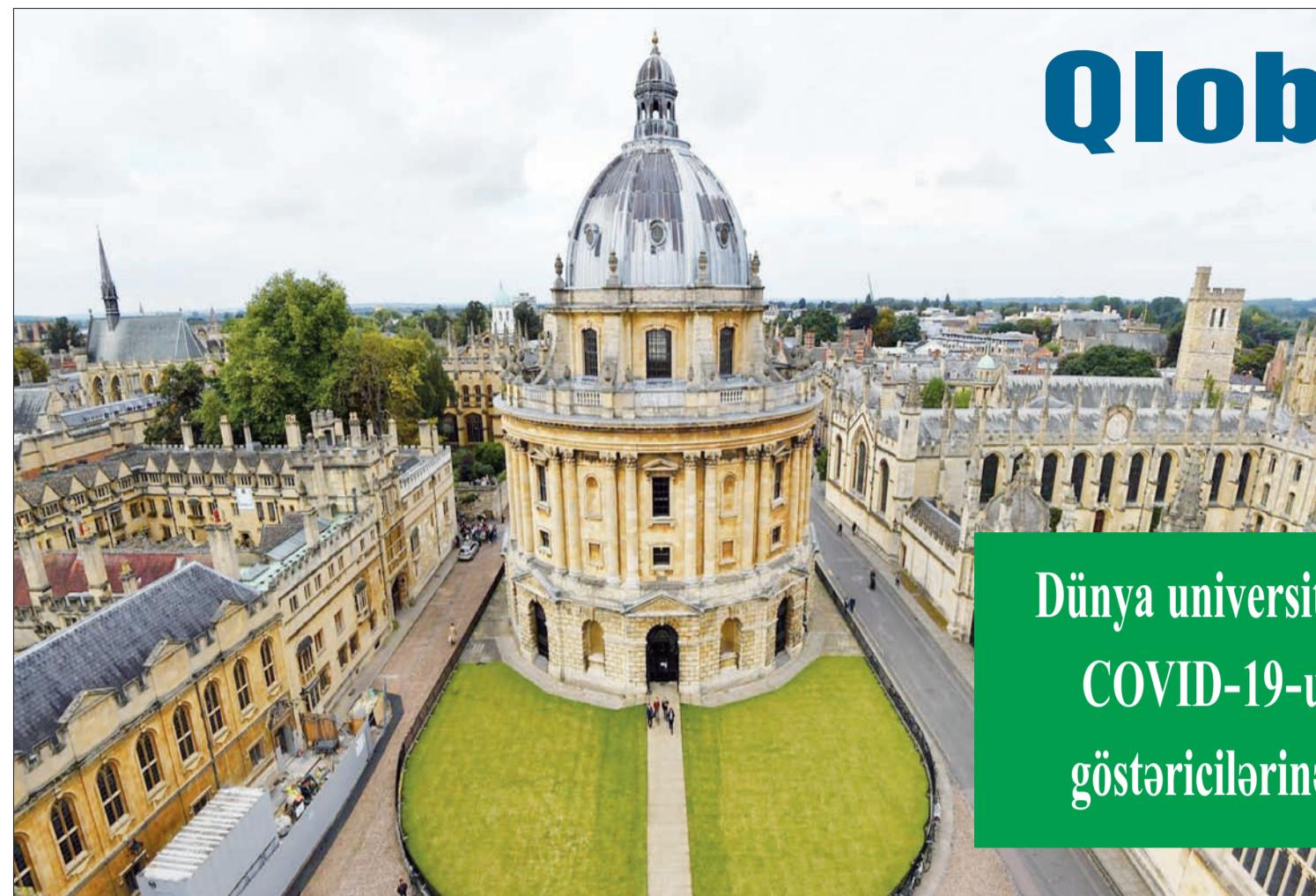
Bakı şəhər 100 nömrəli tam orta məktəbin IX sinfini 2007-ci
ildə bitirmiş Əhmədov Səbinə Rizvan qızına verilmiş 560064
nömrəli şəhadətnamə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt 85 nömrəli texniki peşə məktəbi tərəfindən 1995-
ci ildə Əhmədov Rövşən Yusif oğluna verilmiş 3-0979215
nömrəli diplom itdiyi üçün etibarsız sayılır.

3 nömrəli Uşaq İncəsənət Məktəbinin 2017-ci ildə bitirmiş
Hacıyev Arif Emil qızına verilmiş 1416 nömrəli diplom itdiyi
üçün etibarsız sayılır.

Bakı şəhər 150 nömrəli tam orta məktəbi 2008-ci ildə bitirmiş
Əliyeva (Nedovic) Səriyyə Malik qızına verilmiş B-493743
nömrəli attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Sumqayıt şəhər 33 nömrəli tam orta məktəbi 2021-ci ildə
bitirmiş Ağalyiyeva Aytac Ramil qızına verilmiş E-414475 nömrəli
tam orta təhsil haqqında attestat itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Qlobal biliklər rəqabət gücündə

Dünya universitetlərinin yeni reytingi
COVID-19-un ali təhsilin qlobal
göstəricilərinə təsirini üzə çıxarıb

Reyting	Ali təhsil müəssisəsinin adı	Ölkə	Tələbələrin ümumi sayı	Tələbə-müəllim nisbəti	Əcnəbi tələbə sayı	Qadın-kışi nisbəti
1	University of Oxford	Böyük Britaniya	20,835	10.7	42%	47 : 53
=2	California Institute of Technology	ABŞ	2,233	6.3	34%	36 : 64
=2	Harvard University	ABŞ	21,574	9.5	24%	50 : 50
4	Stanford University	ABŞ	16,319	7.3	23%	46 : 54
=5	University of Cambridge	Böyük Britaniya	19,681	11.1	39%	47 : 53
=5	Massachusetts Institute of Technology	ABŞ	11,459	8.4	33%	40 : 60
7	Princeton University	ABŞ	7,753	7.5	23%	47 : 53
8	University of California, Berkeley	ABŞ	40,306	18.9	23%	51 : 49
9	Yale University	ABŞ	13,317	5.9	21%	51 : 49
10	The University of Chicago	ABŞ	14,895	6.1	33%	46 : 54
11	Columbia University	ABŞ	21,608	4.6	35%	əks olunmayıb
12	Imperial College London	Böyük Britaniya	17,717	11.3	59%	40 : 60
=13	Johns Hopkins University	ABŞ	16,552	4.3	28%	52 : 48
=13	University of Pennsylvania	ABŞ	21,211	6.4	22%	53 : 47
15	ETH Zurich	İsvəçrə	20,428	14.4	41%	32 : 68
=16	Peking University	Çin	31,606	10.2	19%	46 : 54
=16	Tsinghua University	Çin	38,221	11.5	13%	34 : 66
=18	University of Toronto	Kanada	75,821	25.5	25%	57 : 43
=18	UCL	Böyük Britaniya	35,760	10.6	57%	58 : 42
20	University of California, Los Angeles	ABŞ	42,054	10.0	17%	55 : 45
21	National University of Singapore	Sinqapur	31,819	18.8	25%	50 : 50
22	Cornell University	ABŞ	23,600	10.3	25%	50 : 50
23	Duke University	ABŞ	15,785	4.2	22%	52 : 48
=24	University of Michigan-Ann Arbor	ABŞ	44,663	8.1	17%	50 : 50
=24	Northwestern University	ABŞ	18,735	13.0	19%	50 : 50
26	New York University	ABŞ	45,424	11.0	35%	57 : 43
27	London School of Economics and Political Science	Böyük Britaniya	10,911	12.1	72%	53 : 47
28	Carnegie Mellon University	ABŞ	14,163	13.5	47%	43 : 57
29	University of Washington	ABŞ	52,059	11.6	17%	54 : 46
=30	University of Edinburgh	Böyük Britaniya	31,631	12.1	44%	61 : 39
=30	University of Hong Kong	Honkonq	18,037	18.3	43%	54 : 46
32	LMU Munich	Almaniya	34,274	33.7	18%	61 : 39
33	University of Melbourne	Avstraliya	52,098	26.5	50%	57 : 43
34	University of California, San Diego	ABŞ	36,256	12.2	29%	48 : 52
=35	King's College London	Böyük Britaniya	28,248	12.0	49%	62 : 38
=35	The University of Tokyo	Yaponiya	25,959	10.6	14%	əks olunmayıb
37	University of British Columbia	Kanada	54,744	18.9	33%	55 : 45
38	Technical University of Munich	Almaniya	32,672	38.7	33%	37 : 63
39	Karolinska Institute	İsvəçrə	7,937	9.6	24%	69 : 31
=40	École Polytechnique Fédérale de Lausanne	İsvəçrə	11,266	12.3	62%	29 : 71
=40	Paris Sciences et Lettres – PSL Research University	Fransa	20,547	15.1	25%	47 : 53
=42	Heidelberg University	Almaniya	19,530	13.9	19%	55 : 45
=42	KU Leuven	Belçika	46,327	36.3	16%	51 : 49
44	McGill University	Kanada	31,581	12.6	32%	59 : 41
45	Georgia Institute of Technology	ABŞ	27,838	25.7	25%	33 : 67
46	Nanyang Technological University, Singapore	Sinqapur	23,951	14.7	24%	48 : 52
47	University of Texas at Austin	ABŞ	49,845	16.7	10%	53 : 47
48	University of Illinois at Urbana-Champaign	ABŞ	47,202	18.3	23%	48 : 52
49	Chinese University of Hong Kong	Honkonq	18,478	19.1	25%	əks olunmayıb
50	University of Manchester	Böyük Britaniya	36,543	14.3	43%	54 : 46

Oruc MUSTAFAYEV

Böyük Britaniyanın “Times Higher Education” dərgisi dünya universitetlərinin növbəti reyting sıralamasını (Times Higher Education World University Rankings 2022) dərc edib. Tədqiqat 99 ölkədən 1600-dən çox universiteti əhatə edir, bu isə universitetlərin ən böyük və rəngarəng reytingi deməkdir. Oksford Universiteti altıncı ildir ki, ardıcıl olaraq reytingə rəhbərlik edir. Qlobal vaksin axartışına rəhbərlik edən Oksford Universiteti pandemiya əleyhinə daha çox elmi tədqiqatları ilə üstünlük qazanmaqdadır. Çin ilk dəfə olaraq 2 ali təhsil müəssisəsi ilə (Pekin və Tsinxua universitetləri) top-20-lıkdə yer alıb. Fransanın Paris Politeknik İstítutu (Institut Polytechnique de Paris) ölkənin beş ali məktəbinin birləşməsindən sonra reytingdə ən yüksək yeri - 95-ci yeri özü üçün təmin edə bilib.

Amerika Birleşmiş Ştatları ümumilikdə 183 ali təhsil müəssisəsi ilə reytingdə ən çox təmsil olunan ölkədir. Eləcə də ən yaxşı 200 universitet sırasında da ən çox ali məktəblə (57) təmsil olunur. Buna baxmayaraq, elitar qrupda yer alan Amerika universitetlərinin sayının azalması müşahidə edilir. Çin hazırda top-200-lükdə təmsil olunan universitetlərinin sayına görə beşinci yerdədir (ötən ilki yedinci yerlə müqayisədə). Çin Kanadani qabaqlayaraq Niderlandla bərabər eyni mövqeyə çıxıb.

Cədvəldə ötən ilə müqayisədə altı yeni ölkə var: Azərbaycan, Ekvador, Efiopiya, Fici, Felestin və Tanzaniya. Reytingdə cəmi 1662 ali məktəb var ki, bu da qlobal biliklər iqtisadiyyatında rəqabetin güclənməsini göstərir. Daha 452 universitet “reportyor” statusuna malikdir, bu, o deməkdir ki, onlar məlumatlarını təqdim edib, lakin THE-nin reyting almaq üçün seçim məyarlarına uyğun golmeyiblər.

Reyting cədvəli müəssisənin səmərəliliyini dörd sahədə ölçən 13 səmərəlilik göstəricisi əsasında tərtib edilmişdir: tədris, tədqiqat, biliklərin ötürülməsi və beynəlxalq perspektivlər.

Bu ilin reytingində 14,4 milyondan çox elmi tədqiqat işinə 108 milyondan çox istinad təhlil olunub və dönyanın her yerindən 22000-a yaxın alimin onlara göndərilmüş sorğulara cavabları daxil edilib. Ümumiyyətlə, reyting 2100-dən artıq ali təhsil müəssisəsindən əldə olunan 430 minden çox məlumatı özündə ehtiva edir. Bütün dünyada tələbələrin, müəllimlərin, hökumətlərin və sahə ekspertlərin etibar etdiyi bu ilin reyting cədvəli COVID-19 pandemiyasının ali təhsilin qlobal göstəricilərinə necə təsir göstərməyə başlığındıını əks etdirir.

51	Washington University in St Louis	ABŞ	14,243	7.9	22%	əks olunmayıb
52	University of North Carolina at Chapel Hill	ABŞ	31,064	8.1	8%	58 : 42
53	Wageningen University & Research	Niderland	14,871	20.2	27%	53 : 47
=54	Australian National University	Avstraliya	18,934	17.6	47%	52 : 48
=54	The University of Queensland	Avstraliya	41,914	35.8	41%	55 : 45
=54	Seoul National University	Çənubi Koreya	26,871	15.4	11%	əks olunmayıb
57	Monash University	Avstraliya	60,211	44.1	45%	57 : 43
=58	University of Sydney	Avstraliya	47,956	19.3	47%	59 : 41
=58	University of Wisconsin-Madison	ABŞ	39,783	10.3	14%	əks olunmayıb
60	Fudan University	Çin	33,140	11.1	12%	52 : 48
61	Kyoto University	Yaponiya	22,299	9.2	11%	25 : 75
62	Boston University	ABŞ	27,785	11.0	29%	59 : 41
63	University of Southern California	ABŞ	42,502	13.2	24%	49 : 51
64	Brown University	ABŞ	9,851	10.6	20%	əks olunmayıb
65	University of Amsterdam	Niderland	25,556	13.1	29%	58 : 42
66	The Hong Kong University of Science and Technology	Honkonq	10,147	21.3	31%	əks olunmayıb
67	University of California, Davis	ABŞ	37,222	13.2	19%	59 : 41
68	University of California, Santa Barbara	ABŞ	25,578	28.2	19%	54 : 46
69	Utrecht University	Niderland	33,569	18.1	11%	59 : 41
70	UNSW Sydney	Avstraliya	48,077	40.5	44%	46 : 54
71	Leiden University	Niderland	31,556	19.4	19%	60 : 40
72	Erasmus University Rotterdam	Niderland	28,933	29.3	22%	53 : 47
73	Charité - Universitätsmedizin Berlin	Almaniya	7,998	18.7	21%	64 : 36
74	Humboldt University of Berlin	Almaniya	33,868	54.2	18%	əks olunmayıb
=75	Delft University of Technology	Niderland	20,133	17.0	31%	31 : 69
=75	Zhejiang University	Çin	40,352	11.8	20%	əks olunmayıb
=75	University of Zurich	İsvəçrə	23,714	15.0	22%	57 : 43
=78	University of Tübingen	Almaniya	20,438	26.2	14%	59 : 41
=78	University of Warwick	Böyük Britaniya	22,713	14.2	43%	50 : 50
=80	University of Groningen	Niderland	29,440	23.8	27%	52 : 48
=80	McMaster University	Kanada	26,112	30.2	20%	56 : 44
82	Emory University	ABŞ	13,179	4.4	20%	60 : 40
83	Free University of Berlin	Almaniya	27,018	43.2	23%	61 : 39
84	Shanghai Jiao Tong University</					